

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ПРИЕМАНЕ НА НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Българска Асоциация за обучение на зрително затруднени деца, проф. дпн Владимир Радулов – председател Ел. поща	<p>1. Наредбата нарушава в известна степен духа на Саламанската декларация от 1994г., като неправилно разширява подгрупите деца със СОП.</p> <p>2. Никъде в Наредбата не са залегнали някои методологични постановки на ICF.</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Определението на понятието „специални образователни потребности“ е дадено в § 1, т. 27 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и разпоредбите на проекта на Наредбата за приобщаващото образование (Наредбата) са съобразени с това определение.</p> <p>В чл. 71 е посочено, че оценката на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие е функционална и при извършването на оценка на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, увреждането и функционирането се разглеждат като следствие от взаимодействието между здравословното състояние и факторите на средата в съответствие с Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето (ICF) на Световната здравна организация (СЗО) и при отчитане на Международната класификация на болестите – МКБ 10 на СЗО. В чл. 76 е посочено, че при извършването на оценката се използват адаптирани за българските условия инструменти и методики за функционална оценка, които са</p>

			разработени на основата на ICF - методика за оценка на образователните потребности на децата и учениците, методика за функционална оценка и работа с деца с умствена изостаналост и аутистичен спектър на развитие, методика за оценка на индивидуалните потребности на деца и ученици с множество увреждания.
	3. Получава се впечатлението, че децата със СОП ще бъдат оценявани от два екипа – един за диагностично оценяване, а другия за планиране на образователната подкрепа. В мобилните групи, оценяващи деца с нарушено зрение би било добре да се включи учител от специално училище. Друга възможност е – оценяването на тези деца да се извърши в специални училища.	Не се приема	Екипът, който оценява индивидуалните потребности в детските градини и училищата и който осъществява допълнителната им подкрепа за личностно развитие, е един и се нарича екип за подкрепа за личностно развитие. Определен е в раздел III на Глава четвърта на проекта на Наредбата. Той се създава за конкретно дете или ученик със специални образователни потребности, с изявени дарби, с хронични заболявания или в риск. Мобилните групи са част от регионалните екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности към регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) и в тях може да участват и специалисти за деца и ученици със сензорни увреждания от специалните училища за ученици със сензорни увреждания.
	4. За разлика от помощник-учителите, чиито функции са много добре дефинирани, не може да се каже същото за ресурсните учители.	Не се приема	Помощникът на учителя е регламентиран за първи път в ЗПУО, като се посочва, че функциите му се определят в държавния образователен стандарт за приобщаващото

				образование. Тези функции са разработени така подробно в проекта на Наредбата, тъй като дейността на помощник на учителя се регламентира за първи път в нормативен акт. Ресурсните учители отдавна са регламентирани в нормативната уредба и за тях е разработена длъжностна характеристика с подробно разписани функции.
		5. В чл. 104, който разисква психо-социалната рехабилитация се споменава само зрителна рехабилитация за децата с нарушено зрение, което е непълно.	Не се приема	Психо-социалната рехабилитация е разгърната в няколко разпоредби на проекта на Наредбата – от чл. 86 до чл. 89. Посочено е, че тя е комплекс от дейности на екипа за подкрепа за личностно развитие за подпомагане на децата и учениците със затруднения, увреждане или разстройство на тяхното психично здраве, а в някои случаи и на деца и ученици с изяви дарби, за постигане на оптимално ниво на самостоятелност и за придобиване и прилагане на умения, необходими за пълноценното приобщаване в системата на предучилищното и училищното образование. Зрителната рехабилитация на децата и учениците с нарушено зрение е определена в други разпоредби на проекта на Наредбата – чл. 93 и чл. 94.
		6. За да се координират усилията на семейството, училището и обществото за ефективна образователна подкрепа, е необходимо създаването на социални служби в българските училища.	Приема се	Определена е дейността на социалния педагог и социално-педагогическата работа в детската градина и училището – чл. 113.
2.	Красимира Георгиева - ресурсен учител в град Плевен	Чл. 124. (1) Когато детската градина или училището не може да осигури ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности, в срок до 10 септември директорът подава информация до съответната община с искане за	Не се приема	Редът е определен в чл. 283, ал. 4, ал. 5 и ал. 6 от ЗПУО. Сроковете, определени в проекта на Наредбата, са съобразени със заверяването на

	Ел. поща	<p>осигуряването му като посочва видовете специалисти за ресурсното подпомагане. (2) В срок до 20 септември общината уведомява директора на детската градина или училището за взетото решение на общинския съвет за начина на осигуряване на ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности и за видовете специалисти – от център за подкрепа за личностно развитие на територията на съответната община или за възлагане при условията и по реда на чл. 198 от ЗПУО.</p> <p>Мисля, че трябва да се промени това изискване, защото Центровете за подкрепа не разполагат с ресурсни учители и др. специалисти и това е загуба на време в кореспонденция между директорът и общината, за да се получи отказ. При това цялата дейност по приобщаване се извършва от Регионалните центрове-РЦПППО и точно там са всички специалисти. Предлагам осигуряването на специалисти да се изисква първо от тези центрове.</p>		списък-образците от образователните институции.
3.	Пепа Филина pgtf@abv.bg Ел. поща	<p>1. Преди години бях на щат към Школата по изкуствата, Панагюрище. Тогава тези школи бяха към Министерството на културата със съответните програми и нормативи. През 1999 г. отпаднаха нормативните документи относно школите. Панагюрище е една от малкото общини, поддържащи тази институция. За качеството на преподаване говорят стотиците медали от национални и международни конкурси. Постепенно щатове бяха съкратени, работим като учители по музика и сме на граждански договори. След създаване на ЦПЛР в Общината, възникна идеята Школата да стане част от Центъра. В тези центрове обикновено заниманията са групови. Обучението, обаче, по инструменти и пеене е индивидуално. Минавайки към такъв център, това означава, че за Школата вече ще действа законодателството, касаещо учебните заведения. Но нормативи за хореографи, корепетитори ... има, но за учител по пеене, пиано ..., където обучението е индивидуално, няма. В най-новия проект видях, че се предвиждат 72 часа индивидуални занимания, а при нас те целогодишно са такива. Как би могло тези школи да станат част от центровете и да се вместят нормативно?</p>	Приема се по принцип	<p>Тези школи могат да станат част от ЦПЛР с Решение на Общинския съвет.</p> <p>Учителите по музика и инструменти от школите стават учители в ЦПЛР с годишен норматив.</p>
4.	Райна Хаджийска Ел. поща	<p>1. Относно цялата Наредба - да бъдат ясно регламентирани и публикувани в наредбата рамки на всички изисквани документи – план за подкрепа, индивидуални учебни програми и учебни планове, карта за оценка, доклади, протоколи и др.</p>	Приема се частично	<p>В § 2 от Заключителните разпоредби на проекта на Наредбата се посочва, че в двумесечен срок от влизане в сила на Наредбата Министерството на образованието и науката създава уеб базирано пространство, в което предоставя модели на образци,</p>

			методически насоки, указания и други във връзка с приобщаващото образование.
	2. Чл. 9 ал. 1 - при ограничаването на възрастта в рамките на 3 г. - 3,6 години някои деца остават извън ранното оценяване при постъпване в детската градина за първи път. Текстът трябва да се коригира, за да може всички деца, които постъпват в първа група на детската градина да могат да бъдат изследвани.	Не се приема	Скринингът е разработен за деца от тази възрастова група.
	3. Чл. 11 – наредбата е в сила от една година, но няма кой да подготви педагогическите специалисти за изследванията посочени в този текст. Работят само по проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие” и отказват да обучават други педагогически специалисти.	Приема се	След приемане на Наредбата ще започне обучение на педагогически специалисти от детските градини за прилагане на скрининга.
	4. Чл. 27 – Текстът: „Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения” да се промени така: „Общата подкрепа за личностно развитие в училището и детската градина за целите на превенцията на обучителните затруднения”.	Не се приема	Разпоредбите на чл. 27 се отнасят само до училището. Член 14 се отнася до детската градина и до подготвителните групи за задължително предучилищно образование в училището.
	5. Чл. 28 – 8. Чл. 76 - във връзка с този член и изброените в него методики, техническо уточнение: - посочване на всички методики и осигуряването им за всички работещи в сферата на образованието специалисти; - подходящи методики за различна възраст и степен на образование;	Приема се частично	В чл. 76 е направена редакция. Освен това в § 2 от Заключителните разпоредби на проекта на Наредбата се посочва, че в двумесечен срок от влизане в сила на Наредбата Министерството на образованието и науката създава уеб базирано пространство, в което предоставя модели на образци, методически насоки, указания и други във връзка с приобщаващото образование.
	6. Чл. 110 - Да се спомене изрично броя на децата в една логопедична група разпределен между деца със специални образователни потребности на допълнителна подкрепа и децата на обща подкрепа като се вземе предвид нормата преподавателска заетост от 21 часа седмично на един логопед.	Не се приема	Нормативът за броя на учениците и на децата в паралелка и група, с които работи един логопед, е определен в Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.
	7. Раздел IV – РЦПППО едновременно осигурява специалисти за подкрепа на личностното развитие и одобрява отпускането на такава на децата, с които да работят същите тези специалисти, и за които	Не се приема	Регионалният екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални

		съответният РЦПППО получава финансиране. Това е конфликт на интереси. Би било по-правилно регионалният екип за подкрепа да е от РУО.		образователни потребности е регламентиран като част от състава на съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – чл. 10 от ЗПУО. Ръководител на регионалния екип обаче е представителят на съответното регионално управление на образованието (РУО). Специалистите се осигуряват от регионалния център, а не от регионалния екип.
5.	Диляна Жекова Ел. поща	1. Да бъде разписана възможност за предоставяне на ОПЛР от ресурсен учител на ученици без СОП, с обучителни затруднения.	Не се приема	Ресурсният учител има функции по предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие. Общата подкрепа се предоставя от психолог, педагогически съветник и др. специалисти.
		2. Да бъде обособена разликата между "консултиране на ученика с психолог" в ОПЛР и психологическата подкрепа, оказвана от психолог на ученик с допълнителна подкрепа от такъв специалист.	Не се приема	Психологическа подкрепа може да се оказва както при обща, така и при допълнителна подкрепа. Консултирането с психолог е част от психологическата подкрепа, оказвана при обща подкрепа за личностно развитие, например за преодоляване на проблемното поведение на детето или ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователния процес и в институционалната среда, с участието му в дейността на институцията и с поведенческите му прояви.
		3. При категорията "ученици в риск" да бъдат дадени ясни индикатори на "опасност от увреждане на физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие" поради нееднозначно и субективно тълкуване от страна на педагогическите специалисти.	Не се приема	Това се определя въз основа на оценката на индивидуалните потребности на конкретното дете или ученик, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, утвърден със заповед на директора на детската градина или училището за конкретно дете или ученик по чл. 187, ал. 2 от

			ЗПУО.
	4. Водещ на случая при "психо-социална рехабилитация" да бъде психолог с квалификация по клинична психология, обучен да прилага подобни програми. По възможност този вид подкрепа да се осъществява в рехабилитационни звена.	Не се приема	Координаторът по чл. 7 от проекта на Наредбата обсъжда с учителите в групата в детската градина или с класните ръководители и с учителите, които преподават на съответните ученици, техните наблюдения и анализи по отношение на обучението, развитието и участието на деца или ученици в дейността на групата или класа. Въз основа на това се определят необходимите специалисти за ЕПЛР, които при необходимост може да включват и психолози с квалификация по клинична психология. За някои деца и ученици, след оценката на индивидуалните им потребности, в плана за подкрепа може да се препоръча дейностите за психо-социална рехабилитация да се извършват в различни центрове или услуги.
	5. Да бъде разписано по какъв точно начин да се осигури рехабилитация/кинезитерапевт/ЛФК на ученик с физическо увреждане и да бъде ясен механизма на финансиране.	Не се приема	Чл. 108 от проекта на Наредбата определя какви специалисти за допълнителна подкрепа се осигуряват от детската градина, училището, центъра за подкрепа за личностно развитие и от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в зависимост от индивидуалните потребности на децата и учениците. Освен това в проекта на Наредбата се определя, че при необходимост за подкрепата на някои деца и ученици, в т.ч. и с физически увреждания, директорът на съответната образователна институция може да подаде заявление за осигуряване на ресурсни учители и други

				педагогически специалисти от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от център за подкрепа за личностно развитие, от Държавния логопедичен център, от специални училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания.
		6. Логопед да има в задължителния състав на ЕПЛР само на учениците със СОП.	Не се приема	В чл. 188 на ЗПУО е регламентиран съставът на екипа за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) и в него задължително се включват психолог или педагогически съветник и логопед. ЕПЛР се отнася за всички деца и ученици по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО, на които се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие.
6.	Диана Михова Ел. поща	<p>1. Мисля, че промяната не решава основния проблем на Наредбата. Той произтича от това, че се налага да се прилага за ученици със затруднения по здравословни причини, ученици с проблемно поведение и такива, които имат слаб интерес за посещаване на училището. За втората група ученици ако се наложи налагане на санкция, предварителното преминаване на цялата процедура и попълване на всички необходими документи/ най-общо казано/ са останали същите - не виждам облекчение за необходимите писма, бланки и др., които сме попълвали до сега. От опита на тази година мога да твърдя, че спазването на всички посочени срокове и попълването на всички необходими документи е много затрудняващо всички - учителите губят много време, трудно се следи етапът на процедурата, санкцията се отлага във времето и не се усеща ефект. Контролната дейност е много тежка.</p> <p>За ученици, които нямат никакъв интерес, а родителите или липсват или други ги заместват нашите усилия и стриктно спазване на всичко става безпредметно.</p> <p>Или накратко - промяната на наредбата ще бъде ефективна ако се диференцира за ученици със СОП и се създаде друга за санкции. Втората трябва да дава яснота за етапите на работа за налагане на първа, втора санкция. През изтеклата година съм задавала конкретни въпроси по приложение на Наредбата на няколко обучаващи и никой не отговаряше конкретно, а цитира наредбата.</p>	Не се приема	Процедурата по налагане на санкции е облекчена – няма задължително изискване за организирана предварително подкрепа, разписани са процедури на действие, в случай че родителите не реагират по някаква причина. Обособена е отделна глава – Глава трета „Условия и ред за налагане на санкции на учениците“.

7.	<p>Предложения от директори на училища. Предложението е публикувано в групата Директори на училища</p> <p>Мария Семерджиева Съветник на министъра на образованието и науката</p>	<p>1. Чл. 6. Детската градина, училището, регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и центърът за подкрепа за личностно развитие включват в годишния план за дейността си видовете дейности, сроковете и отговорниците за предоставяне на подкрепата за личностно развитие.</p> <p>Не е възможно. Ако следваме духа на наредбата, трябва да сме гъвкави. И да действат според ситуацията. Преди началото на учебната година няма как да предвидим всички дейности (в см. на всички необходими), да определим срокове и отговорници. А освен това дейностите се планират за всеки случай поотделно, индивидуално и когато стане нужда. Това изискване си противоречи с чл.75 и чл.124 (2)</p>	Не се приема	В годишния план се планира като цяло дейността по подкрепата за личностно развитие съобразно спецификата на образователната институция, както и на децата и учениците, които се обучават в нея. В детската градина или училището се определя координатор, който има функция да координира дейностите по предоставянето на общата и допълнителната подкрепа, и това следва да намери регламентация в годишния план за дейността на институцията.
		<p>2.Чл.7... със заповед на директора се определя координатор...</p> <p>Много по-добре отколкото екип, както беше до сега – един човек е постижим за малките училища, а и ще действа по-бързо и по-лесно.</p>	Приема се	
		<p>3. Чл. 16. Екипната работа включва:...</p> <p>2. провеждане на регулярни срещи за:</p> <p>Какво се разбира под регулярни? – веднъж седмично, месечно, на учебен срок?</p>	Не се приема	Това зависи от спецификата на образователната институция и от видовете дейности за обща подкрепа, които се предоставят на децата и учениците в нея.
		<p>4. Чл. 17. (1) Допълнителното обучение по учебни предмети е насочено към ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет и/или за които се препоръчва такова обучение в плана за подкрепа.</p> <p>А за надарените деца? Или тях ще ги търсим между редовете на втората част на изречението?</p>	Приема се – направено е допълнение на текста	
		<p>5. Чл. 26. (2) Психологическата подкрепа по ал. 1 е насочена към учениците, педагогическите специалисти и родителите.</p> <p>Много добре.</p>	Приема се	
		<p>6. Чл. 28. (1) Логопедичната работа като част от дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения....</p> <p>Добре е разписана, текстът ще бъде в помощ на училищното ръководство</p>	Приема се	

	<p>8. Чл.60. (2) Броят на отсъствията на ученика се отбелязва в дневника на класа, а в края на всеки учебен срок се вписва в ученическата книжка на ученика.</p> <p>Да разбираме ли, че е достатъчно веднъж в срок отсъствията да се отбелязват в ученическата книжка? Класният ръководител не трябва ли ежемесечно да върши това? Как иначе до 5 число на следващия месец ще можем да докладваме броя на отсъствията?</p>	Не се приема	Регламентирано е, че се отбелязват в дневника на класа, а това се прави ежедневно.
	<p>9. Чл.61. Много по-добре от преди – 3 дни отсъствия с разрешението на класния, 7 дни – след разрешение от директора след подробна аргументация на причините.</p>	Приема се	
	<p>10. Чл.63-67. Процедурата по налагане на санкции е облекчена – няма задължително изискване за организирана предварително подкрепа, разписани са процедури на действие в случай, че родителите не реагират по някаква причина, уведомяването по електронната поща е по-лесно.</p>	Приема се	
	<p>11. Чл. 82. (5) Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. работа с дете и ученик по конкретен случай; 2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания; 3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; 4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания; 5. ресурсно подпомагане <p>Чл. 82 повтаря дословно Чл.187 на ЗПУО, който обаче има още една алинея: (2) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. със специални образователни потребности; 2. в риск; 3. с изявени дарби; 4. с хронични заболявания <p>Изглежда, че наредбата за приобщаващото образование се задоволява само с първата алинея на същия член? На тази първа алинея са посветени всички текстове от чл. 84 до 125. Децата с изявени дарби</p>	Не се приема	<p>Цялата глава четвърта на проекта на наредбата е посвета на условията и реда за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, т.е. за всички деца и ученици, определени в чл. 187, ал. 2 от ЗПУО. Финансирането не е предмет на настоящата Наредба.</p>

	<p>фигурират само в чл.126. Като не е ясно откъде ще дойде финансирането за допълнителните индивидуални часове с тях. Дано не остане добро пожелание.</p>		
	<p>12. Чл. 83. (1) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира от детската градина и училището чрез план за подкрепа, изготвен за дете или ученик по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО.</p> <p>Грешка, вероятно техническа - не е алинея 2, а алинея 3 на чл.187</p>	<p>Приема се</p>	
	<p>13. Чл. 108. Детската градина, училището, центърът за подкрепа за личностно развитие и регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в зависимост от индивидуалните потребности на децата и учениците осигуряват следните специалисти за допълнителна подкрепа за личностно развитие:</p> <p>1. при сензорни и/или неврологични увреждания и при множество увреждания – ресурсен учител, рехабилитатор на слуха и говора, учител на деца и ученици с нарушено зрение, логопед, психолог, помощник на учителя;</p> <p>Предлагам да се даде възможност за повече гъвкавост в училище както точките по-долу и текстът да стане</p> <p>1. при сензорни и/или неврологични увреждания и при множество увреждания – ресурсен учител, логопед, психолог, а при необходимост - рехабилитатор на слуха и говора, учител на деца и ученици с нарушено зрение, помощник на учителя</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Посочени са необходимите специалисти, а те се осигуряват според потребностите на децата или учениците.</p>
	<p>14. Чл. 109. (3) но не повече от 12 деца и ученици на един ресурсен учител.</p> <p>Подкрепям, смятам този брой за абсолютния предел на 1 ресурсен учител</p>	<p>Приема се</p>	
	<p>15. Чл. 112. (1) Помощник на учителя се осигурява при повече от 3 деца или ученици със специални образователни потребности в детската градина или в училището, когато децата и учениците са с комплексни потребности вследствие на емоционално-поведенчески проблеми при разстройство от аутистичния спектър или при друго увреждане, нарушение или заболяване.</p> <p>Не съм съгласна с императивното звучене на този член. Втората част на изречението е твърде разтеглива като пояснение и допуска тълкувания. Така изглежда, че всяко училище с над 3 деца със СОП трябва да назначи помощник на учителя. Финансирането стига едва</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Разпоредбата на чл. 192, ал. 4 от ЗПУО е императивна.</p>

		за ресурсен учител, логопед и психолог евентуално. Предлагам глагола се осигурява да се подмени с може да бъде назначен в рамките на делегирания бюджет (или в зависимост от възможностите на училището)		
		<p>16. Чл. 120. (1) Директорът на детската градина или училището назначава ресурсен учител за дългосрочна допълнителна подкрепа на до 3 деца и ученици със специални образователни потребности в групата/паралелката или на до 5 деца и ученици със специални образователни потребности в детската градина/училището.</p> <p>Този текст си противоречи с чл.109. (3) Разпределението на работата между ресурсните учители в детската градина или училището и на броя на децата и/или учениците, с които работи един ресурсен учител, е в зависимост от потребностите на децата и учениците и спецификата на уврежданията или нарушенията им, но не повече от 12 деца и ученици на един ресурсен учител.</p> <p>Кое от двете? Или по-скоро – кое от трите? Ако 3 деца са минимум, а 12 – максимум, какво показва броят 5? Това е обръквашо за директорите.</p>	Приема се	
		17. Чл. 128. (1) Екипът за подкрепа за личностно развитие в детската градина или училището се създава със заповед на директора за конкретно дете или ученик – със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година. (5) Екипът по ал. 1 работи целогодишно - Текстът на чл.128 ал.5 противоречи на чл.82(3), който казва, че подкрепата за деца в риск и за хронично болни може да е по-малка от 1 година, докато проблемът бъде решен. Така че не всеки екип за подкрепа може да работи целогодишно.	Приема се	
8.	<p>Миглена Георгиева, директор на Обединен детски комплекс "Ние, врабчетата" – гр. Монтана, тел.: 0878519225</p> <p>Ел. поща</p>	<p>1. Става въпрос за ЛФК. В пояснителните бележки е записано, че с деца, които все още не са постъпили в у-ще, се организират занимания до 36 седмици ДО 3 часа седмично. А в таблицата срещу ЛФК е записано 3 часа. С цел профилактика на детското здраве, всяка година сформираме група в различни детски градини по ЛФК, а вероятно не сме единствените в страната. Предлагам в т.1 от пояснителните бележки да се допише "включително ЛФК, индивидуални спортове, игри", тъй като само срещу тях няма варианти, а са посочени твърди цифри. За мен нещата са ок, но повярвайте, има случаи, в които експертите спорят за всяка буква и това създава излишно напрежение в работата.</p> <p>Тъй като съм Ви изпратила и още едно предложение, относно уточняване на часовете при индивидуалните спортове, / да не се</p>	Приема се	

		взимат еднократно по 3ч. седмично/ към тях да се включи и ЛФК. Вярвам, че ще обмислите и ще вземете най-правилното решение, за което предварително благодаря!		
9.	I ОУ"Отец Паисий"- гр. Русе Директор: Биляна Алексиева Ел. поща	1. Документацията не намалява!	Не се приема	Намалени са заседанията на екипите за подкрепа за личностно развитие, съответно протоколите, които изготвят. Премахнати са докладите, които изготвят отделните членове на екипите.
		2. Чл.61, ал.1 т.3 - така написано означава, че родителят има право да НЕ уведоми предварително учителя!	Приема се – направена е редакция	
		3. Чл.18, ал.1 - необходимо е да се вмени задължението на учителя да вписва проведените консултации в дневника в нормативната уредба!	Не се приема	Дневникът на паралелка включва рубрика „Обща подкрепа за личностно развитие“, в която следва да се вписват дейностите за обща подкрепа, които се осъществяват с учениците в паралелката.
		4. Чл.51, ал.1 - не ученикът избира конкретна дейност, а пед.съвет да определи!	Не се приема	В чл. 51, ал. 1 е определено, че дейността по чл. 45, т. 7 се осъществява, като ученикът съвместно с класния ръководител избира конкретна дейност, определена в правилника за дейността на училището, която да извърши в полза на училището или паралелката, т.е. ученикът не избира сам дейността, а заедно с класния ръководител. Вменяването ѝ като задължение на педагогическия съвет само ще натовари административно дейността.
		5. Да отпадне от ЗПУО санкцията "ПРЕМЕСТВАНЕ В ДРУГА ПАРАЛЕЛКА" - НЕ Е ефективна и спира възможността за налагане на следващи санкции!	Не се приема	Това е регламент на ЗПУО.
		6. Прави впечатление, че УЧИЛИЩНАТА ИНСТИТУЦИЯ е контролирана. Кой контролира ОЗД и ДСП?	Не се приема	Не е предмет на настоящата Наредба
		7. Няма обратна връзка от ОЗД към училището във връзка с възникнали случаи!	Приема се – включени са	

			такива разпоредби	
		8. Чл.125??? Как се измерва качеството на ресурсното подпомагане?	Приема се – направена е редакция	
		9. Причини за намаляване норматива на ресурсните учители?	Не се приема	Не е предмет на настоящата Наредба
		10. Да се регламентира нормативно дейността на клубовете и центровете, които осигуряват извънучилищни дейности. В практиката се сблъскваме със следния проблем: извънучилищните дейности съвпадат с времето за самоподготовка на учениците, включени в ЦОУД!!!	Не се приема	Не е предмет на настоящата Наредба
10.	Антоанета Стоянова Директор РЦПППО – Бургас Ел. поща	1. Чл. 7. За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в детската градина и училището в началото на всяка учебна година със заповед на директора се определя координатор, който координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците. Заложената дейност на координатора е много значима и е целесъобразно той да има ръководни функции. Предлагаме да се добави в чл. 7, че за координатор се назначава зам. директор или при липса на такъв гл. учител.	Приема се – направено е допълнение	
		2. Чл. 78. (3)Оценката на децата и учениците по ал. 2 се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика, която съдържа следните компоненти: - общ здравен статус на детето или ученика, физическо развитие - емоционално и социално развитие - познавателно развитие - езиково и говорно развитие и комуникативни умения - обучение - семейни отношения - социална среда 2. становище на екипа за необходимите ресурси за допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика; 3. определяне вида на допълнителната подкрепа – краткосрочна или дългосрочна;	Не се приема	В § 2 от Заключителните разпоредби на проекта на Наредбата се посочва, че в двумесечен срок от влизане в сила на Наредбата Министерството на образованието и науката създава уеб базирано пространство, в което предоставя модели на образци, методически насоки, указания и други във връзка с приобщаващото образование.

		4. препоръка за ползване на социални услуги или за включване в други занимания.		
		3. Чл. 83. (1) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира от детската градина и училището чрез план за подкрепа, изготвен за дете или ученик по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО, който съдържа следните компоненти: 1. целите, задачите и дейностите за допълнителна подкрепа за личностно развитие; 2. описание на силните страни и потенциала на детето или ученика за включване и участие в образователния процес и извън класни дейности; 3. определяне на вида и формата на обучение; 4. определяне на вида и срока на допълнителната подкрепа; 5. определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на детето или ученика; 6. определяне на начини за оценяване на детето или ученика; 7. определяне на педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на поставените цели; 8. описание на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя при предоставянето на допълнителната подкрепа; 9. описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа 10. определяне на часовете за ресурсно подпомагане – за дете или ученик със специални образователни потребности.		
		4. В Чл. 129. т. 10 предлагаме да отпадне „изготвя доклади за дейността на екипа до директора на детската градина или училището след края на първия учебен срок“. Всички Доклад-анализи се изготвят в края на учебната година.		
11.	Панайот Рандев - ръководител на фондация Човек Плюс и Институт Ре- Генезис Ел. поща	1. Най-често използвания (156 пъти) термин в наредбата - „личностно развитие”, от професионално психологична гледна точка се използва в напълно неадекватен, никога не срещан в науката и практиката смисъл (виж за пример какво означава „личностно развитие” – ‘personality development’ в Уикипедия – (https://en.wikipedia.org/wiki/Personality_development), а можете да го напишете на английски език в Гугъл и ще намерите над половин милион страници с използване на този термин, нито една от които няма нищо общо със смисъла, който вие влагате в този израз. И в българския Гугъл също ще намерите близо четвърт милион страници, и ако се абстрахираме от тези, които цитират вашата наредба, в нито една от останалите смисълът не се доближава изобщо до влагания от	Не се приема	Това е термин, регламентиран в ЗПУО. Подкрепата за личностно развитие е в основата на философията на Закона по отношение на приобщаващото образование.

		<p>вас смисъл в този израз, който най-често се изразява в допълнителни часове обучение. Наложително е да смените този израз с някакъв по-адекватен и международно приет, като напр. «общо развитие», «индивидуално развитие», «развитие на силните страни на децата», «преодоляване на затрудненията» и др. подобни, защото «лично развитие» има отдавна съвсем ясен, точен и конкретен смисъл, който напълно се различава от този който вие влагате, и което е по-лошо – налагате, във въпросната наредба.</p>		
		<p>2. В предлаганият от МОН проект за промяна на наредбата за приобщаващо образование (август 2017 г.) в чл. 76, четем «При извършването на оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците специалистите от екипа по чл. 70, ал. 2: 1. използват утвърдени от Министерството на образованието и науката методики за оценяване...и стандартизирани инструменти – тест Бине-Терман, тест на Уекслър и други», а в чл. 160, ал. 2 – «методика Манова-Томова».</p> <p>Даденият във въпросната наредба израз «тест Бине-Терман» в науката и в практиката се нарича «Stanford Binet Intelligence Scale», 1-та версия на който е от 1916 г. (т.е. от преди 100 г. !, при това базирана на френския оригинал на Бине-Симон от 1905/1908 г.), а днес използваната в САЩ и в други страни е 5-та версия - SB5 (2003), всяка от които има промени спрямо предишните, както и различни норми. Българската адаптация, направена от проф. Г.Пиръв е от 1973 г., т.е. от преди близо половин век, и се основава на 2-та американска версия, която е от 1937 г. (т.е. от преди 80 г. !).</p> <p>Тук, а и за даденото по-долу, ще подчертая, че в психологията за разлика от изкуството и от археологията и от производството на вино, по-старо означава не по-хубаво и по-стойностно, а точно обратното – по-калпаво и не препоръчително за използване. Не по-добре стоят нещата и с т.н. от МОН във въпросната наредба „Уекслър”, който има над дузина версии с името Wechsler – предучилищна, детска, за възрастни и други, започвайки от Wechsler–Bellevue Intelligence Scale (1939 г., т.е. от преди близо 80 г. !) и достигайки до WASI (1999), WPPSI-III (2002), WAIS-IV (2008) и WISC-V (2014), като на български понастоящем има 3 версии - 1 за възрастни (на Кокоскарова, 1979) и 2 версии на т.н. „детски Векслер” – HAWIK-R и WISC-IV, като и двете последни са базирани на неактуални днес версии на Уекслър – съответно 3-та (в немска адаптация) и 4-та. Днес актуалната и препоръчвана от американските автори е 5-та версия – WISC-V от 2014, която не се предлага в</p>	<p>Приема се – направена е редакция</p>	

		<p>България. Тук отново ще подчертая, че всяка нова версия се прави не просто ей така, а веднъж на 15-20 г. за да отчете и внесе промените настъпили в развитие на социалната среда и в психиката и поведението на децата като се променят много от айтемите, а се променят и нормите на теста, което, обаче, не се прави у нас, и което компрометира адекватното оценяване на децата, особено, ако тестовете се използват за вземане на административни решения, какъвто е случая за диагностициране на СОП. Същото се отнася и за «методика Манова-Томова». Първо, тя се основава на идеите на едно доста остарялото и до голяма степен неадекватно вече т.н. «нативистко» разбиране за детското развитие на А.Гезел, популярно през периода 1920-1960-те години на 20 в.; второ, българската модификация на модела на Гезел е от началото на 1970-те години (т.е. от преди 45 г.), която днес е неактуална и като идеи и като норми; трето вече е налице нов български стандарт за ранното детско развитие от 2015 г. (близо 200 с.) на екип на БАН, спонсориран от УНИЦЕФ.</p>		
		<p>3. Поради изключителното разнообразие в спектъра и нивото на професионални компетентности на работещите на длъжност «психолог» и/или «педагогически съветник», в условията на отсъствие на закон за психологията у нас регулиращ това (България е единствената страна в ЕС без такъв закон и минаха вече 14 г. от момента в който последната страна членка на ЕС прие подобен закон – Румъния през 2003 г.), в отделен нормативен документ на МОН (Наредба, заповед, указание, ПМС и др.) да се конкретизира кои специалисти във и извън училище – психолози, педагогически съветници, преподаватели и други какви конкретни професионални дейности могат да извършват според спектъра и нивото на съответните професионални компетентности, които се изискват да са налични, за да се осъществят те качествено.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Принципните постановки са верни, но не са предмет на настоящата Наредба</p>
		<p>4. Ключов въпрос за осъществяването на наредбата и стандарта за приобщаващо образование е неговото не на хартия, а реално, ефективно, качествено осъществяване. Тук много очаквания има към мястото и ролята на психолозите и педагогическите съветници. За съжаление, реалната практика показва, че наличието на диплома за бакалавър, магистър, специализация, ПКС и други по психология или нейните подспециалности издадени от знайни и незнайни ВУЗ-ове в явни, задочни, дистанционни и други екзотични форми, нито е доказателство, нито е гаранция, че съответните колеги имащи тези документи притежават необходимите професионални компетентности. Последното може да се покаже и докаже само в</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Принципните постановки са верни, има необходимост от по-добра подготовка на психолозите във висшите училища, но това не е предмет на настоящата Наредба</p>

		<p>практически изпит по това. Наличието на реален проблем в тази важна област е напр. факта, че към момента само десетина от около 6 000 завършили в България «психология» имат сертификат “EuroPsych”, който се признава в Европа, т.е. 0,15%.</p> <p>Моят личен опит и наблюдения от проведени няколко стотин семинара с над десет хиляди представители от стотици училища от цялата страна, през последните 10-тина години, в т.ч. и 3-цифрен брой психолози и пед.съветници, показва, че над $\frac{3}{4}$ от пед.съветници и близо $\frac{1}{2}$ от психолозите нямат необходимите професионални компетентности за ефективна работа в областта на училищната психология и приобщаващото образование в частност. Това означава, че МОН трябва да подходи към този въпрос не административно-документално (имаш ли документ/диплома значи имаш необходимите умения), а компетентностно като се извърши в обозрим период (1-2 години), сертифицирано и осъществено от Дружество на психолозите в България с консултации и супервизия от страна на международни организации по училищна психология, сертифициране на назначените като психолози и педагогически съветници колеги (в ДГ, училище и др. образователни организации), които ще извършват изискуемите от тази, а и от другите наредби и от ЗПУО психологически дейности, че притежават професионалните компетентности за това. ВУЗ-овете дипломиращи психолози и пед.съветници не бива да участват в това сертифициране, защото това би било конфликт на интереси, а и всъщност, те са отговорни за сегашното нерадостно състояние на нещата с невисоките компетентности на много от колегите. В никакъв случай, обаче, не би трябвало да се използва т.н. „Указание” към въпросната наредба изготвено от раб. група към МОН в началото на 2017 г., поради нейната неадекватност и несъобразеност с международните стандарти.</p>		
12.	<p>Десислава Николова Ресурсен учител в средно училище</p> <p>Ел. поща</p>	<p>1. В чл.14 (2) да се замени "детското портфолио" с "лично образователно дело".</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Детското портфолио е регламентирано в Наредбата за предучилищното образование. От друга страна, има и лично образователно дело, което е регламентирано в Наредбата за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование.</p>

		<p>2. В чл.71(3) т.4 да се премахне "с приложена лична амбулаторна карта", защото те се съхраняват от медицинското лице в училище.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Тя е важна съставна част от документите, необходими за оценката на потребностите на децата и учениците с хронични заболявания, защото обективизира именно хроничността на съответното заболяване. Родителят трябва да я осигури, включително чрез медицинското лице в детската градина или училището, при оценката на детето или ученика с хронично заболяване.</p>
		<p>3. В чл.71 (4) т.2 да се замени "портфолио" с "лично образователно дело".</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Детското портфолио е регламентирано в Наредбата за предучилищното образование. От друга страна, има и лично образователно дело, което е регламентирано в Наредбата за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование.</p>
		<p>4. В чл.124 (1) да се замени "съответната община" с съответния "Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование". (2) да се замени "община" с съответния "Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование". (3) да се премахне.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Това е регламент, определен в чл. 283, ал. 4, ал. 5 и ал. 6 от ЗПУО.</p>
		<p>5. В чл. 129 (2) т.8 да се премахне "след информирано писмено съгласие на родителя", защото самият родител присъства на заседанието и ще подпише актуализацията на плана за подкрепа.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Текстът на чл. 129, ал. 2, т. 8 регламентира не изготвянето на плана за подкрепа, а проследяването на напредъка в развитието на детето или ученика, който се прави два пъти през учебната година и вследствие на който при необходимост се внасят промени в плана за подкрепа и в индивидуалните учебни програми. Родителят трябва да бъде информиран за възникването на такава необходимост и да даде съгласието си.</p>

		6. В чл. 139 (1) да се замени "една учебна година" с "две учебни години", защото има деца с нарушения, на които им е необходимо две години, за да достигнат училищна готовност.	Не се приема	Това е регламент на ЗПУО – чл. 190, ал. 3, т. 9 – „...но за не повече от една учебна година“.
13.	Ивелина Христова ЕПЛР в ДГ № 9 „Ален мак“ /със специални групи/ в гр. Варна Ел. поща	1. От така предложения проект за Наредба за приобщаващо образование не става ясно в ДГ със специални групи и екип за подкрепа за личностно развитие, назначен от директора, каква е процедурата по прием на деца със СОП в специална и масова група. Към кого се подава заявление – ДГ или РЦПППО. Защо специалистите от РЦПППО трябва да извършват оценка, а не екипа в ДГ при наличие на такъв? Може би трябва да се конкретизират варианти за прием. Първи вариант : Когато детската градина разполага с екип, който може да направи оценка на потребностите на детето за прием в специална група, не е ли по-удачно РЦПППО само да съгласува решението на екипа в ДГ . Втори вариант: Когато ДГ не разполага с такъв екип, тогава да се подава заявление в ДГ, а координаторът да насочва детето за оценка към РЦПППО. Искаме да са ясни и конкретни процедурите за прием на деца със СОП при желание на родители децата да се обучават в специални групи.	Не се приема	Оценката се извършва в детската градина от екип за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) на конкретното дете. Съгласно чл. 194, ал. 1 от ЗПУО специални групи може да се организират по изключение по предложение на ЕПЛР след заявено желание на родителя и становище от РЦПППО.
14.	Васил Гроздев Ел. поща	2. Сега на въпросния член : помощник учител трябва да се осигурява според нуждата на детето не според бройката деца в клас? в първи клас трябва да има възможност да има помощник учител дори само на едно дете, времето когато детето работи с ресурсен, логопед и психолог помощник учителя да работи с друго дете в друга паралелка! Чл. 112. (1) Помощник на учителя се осигурява при повече от 3 деца или ученици със специални образователни потребности в детската градина или в училището, когато децата и учениците са с комплексни потребности вследствие на емоционално-поведенчески проблеми при разстройство от аутистичния спектър или при друго увреждане, нарушение или заболяване	Не се приема	Разпоредбата на чл. 192, ал. 4 от ЗПУО е императивна.
15.	Христо Христов Директор на РЦПППО – Търговище Ел. поща	1. Чл. 4. (4) Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигуряват в детските градини, в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие, а в случаите по чл. 111, ал. 1, т. 1 от ЗПУО – в домашни или болнични условия. Да се добави: И в специализираните обслужващи звена по чл. 50 от ЗПУО	Не се приема	Това е регламент на ЗПУО.

	<p>2. Чл. 7. За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в детската градина и училището в началото на всяка учебна година със заповед на директора се определя координатор, който координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците.</p> <p>Дейността на координатора е много важна и е целесъобразно той да има ръководни функции. Предлагаме да се добави в чл. 7, че за координатор се назначава зам. директор или при липса на такъв гл. учител.</p>	Приема се	
	<p>3. В Чл. 8. ал. 2 „Ранното оценяване по ал. 1 се извършва от педагогическите специалисти в детската градина.“ Предлагаме да се замени с „Ранното оценяване по ал. 1 се извършва от лицензирани оценители.“ Не е редно да се дава възможност за погрешни и нереални оценявания и интерпретации.</p>	Не се приема	Това е скрининг, а не диагностичен тест, и той се прави само след проведено специализирано обучение на педагогическите специалисти, които ще го прилагат. Скринингът не е инструмент за поставяне на диагноза.
	<p>4. Чл. 9. (1) Ранното оценяване по чл. 8, ал. 3, т. 1 се извършва на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детската градина.</p> <p>Така оформен чл. 9 задължава да се ползва определен скрининг от 3 години до 3 години и 6 месеца. Предлагаме съдържанието на чл. 9 да се промени така:</p> <p>Чл. 9 (1) Ранното оценяване по чл. 8, ал. 3, т. 1 се извършва при постъпване за първи път на детето в детската градина и се провежда със стандартизирани за България инструменти и утвърдени от Министерството на образованието и науката методики за оценяване. Така ще отпадне и Чл. 10. В който не е ясно кой и как ще оценява децата на 5 години. Предлагаме да той да бъде заменен с нов член:</p> <p>Чл. 10. Регионалният екип оценява и допуска записването на 6 годишни деца в първи клас. Оценяването се извършва със стандартизирани за България инструменти и утвърдени от Министерството на образованието и науката методики за оценяване. Така ще спрем порочната практика на училищата да попълват бройката си с деца, които не са достигнали училищна зрялост.</p>	Не се приема	Скринингът е разработен за деца от тази възрастова група. Регионалният екип към РЦПППО не може да има функции да оценява и да допуска записването на 6-годишни деца в първи клас, както и да определя училищната им готовност. Регионалният екип има строго регламентирани в чл. 190 на ЗПУО функции, които са свързани с децата и учениците със специални образователни потребности.
	<p>5. Чл. 19. (1) Кариерното ориентиране в училищното образование включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор</p>	Не се приема	Диагностиката включва и оценка на потенциалните възможности, както и определяне на силните и слабите страни.

	<p>на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда. Предлагаме да се добави: Оценка на потенциалите и определяне на силните и слабите страни, с цел по-добрата училищна и последваща реализация.</p>		
	<p>6. В Чл. 45. т. 2 се дава възможност за „използване на посредник при решаване на конфликт в училище;“ В много страни са установили, че когато този посредник е назначен от директора, то неговите дейности са проформа. Обикновено конфликтът е между ученика и училището и за да е реален посредника, той трябва да е от друга институция. По-голямата част от институциите не могат да си назначат психолог. Предлагаме да има такива специализирани психолози, които да са назначени в регионалните центрове и Чл. 47. Да се промени така: Дейността по чл. 45, т. 2 се осъществява от психолог, който е определен от регионалния център и посреднички между страните в конфликта с цел разрешаването му.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>ЗПУО определя тази дейност като дейност на училището, а не на РЦПППО.</p>
	<p>7. Предлагаме: Чл. 70. (1) Допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности. (2) Оценката по ал. 1 се извършва със стандартизирани инструменти и от екип от лицензирани оценители, утвърден със заповед на директора на детската градина или училището за конкретно дете или ученик по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В чл. 76 на проекта на Наредбата са включени примерни адаптирани за българските условия инструменти, както и подходящи методики, които да се използват за оценката на индивидуалните потребности. Т.нар. „лицензирани оценители“ не са необходими. Оценяването се извършва от специалисти със съответната професионална квалификация – психолози, логопеди, рехабилитатори на слуха и говора и т.н.</p>
	<p>8. В Чл. 71 ал. 3 т. 2 след логопедични, да се добави „специален педагог“</p>	<p>Приема се</p>	
	<p>9. Предлагаме за Чл. 74. следните промени: Чл. 74. В случай че детската градина или училището не може да осигури някой от специалистите за формиране на екип за оценяване на дете или ученик със специални образователни потребности, директорът на детската градина или училището в 3-дневен срок от установяването на необходимостта от извършване на оценка на индивидуалните потребности изпраща заявление до директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В чл. 74 е дадена възможност да се осигуряват такива специалисти не само от РЦПППО, но и от други институции.</p>

	<p>образование за извършване на оценката по чл. 190, ал. 3, т. 2 от ЗПУО.</p> <p>10. Предлагаме в чл. 76. Да бъдат заложили стандартизирани за България инструменти за оценяване.</p> <p>Чл. 76. При извършването на оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците специалистите от екипа:</p> <p>1. използват стандартизирани за България инструменти като: Рейтинг скали за оценка на детското развитие Developmental Profile 3“, за оценка на детския аутизъм CARS2, за оценка на ADHD Conners- 3, скала на Уекслър за оценка на детската интелигентност и утвърдените от Министерството на образованието и науката методики за оценяване (методика за оценка на образователните потребности на децата и учениците, методика за функционална оценка и работа с деца с умствена изостаналост и аутистичен спектър на развитие, методика за оценка на индивидуалните потребности на деца и ученици с множество увреждания), методики за вербално и невербално оценяване – ПЕКС (PECS) система, МАКАТОН, комуникация „ръка в ръка“, метода Тадома, метода С-МАР и други методики;</p> <p>Бине-Терман е от преди Втората световна война и е неадекватен за съвременните психометрични стандарти. Дружеството на психолозите на Република България има регистър на професионално разработените тестове. В този регистър са включени само тестове, които отговарят на стандартите на Европейската федерация на психологическите асоциации. Оценката на тестовете по тези стандарти се прави от независими рецензенти. МОН може да използва този регистър и сайт като ресурс за отговарящи на съвременните стандарти тестове, както и да види какви са точно критериите за оценка. Адресът на сайта е http://ntcbg.org/</p>		
	<p>12. Предлагаме към чл. 78. (3) да се добавят компонентите, които да се съдържат в картата за оценка:</p> <p>Чл. 78. (3) Оценката на децата и учениците по ал. 2 се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика, която съдържа следните компоненти:</p> <p>1. оценка на функционирането на детето или ученика, включваща:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ общ здравен статус на детето или ученика, физическо развитие; ☐ емоционално и социално развитие (игрови умения; отношения с връстници; отношения с възрастни; социално приемливо поведение; самооценка; ниво на независимост; поведение, 	<p>Не се приема</p>	<p>В § 2 от Заключителните разпоредби на проекта на Наредбата се посочва, че в двумесечен срок от влизане в сила на Наредбата Министерството на образованието и науката създава уеб базирано пространство, в което предоставя модели на образци, методически насоки, указания и други във връзка с приобщаващото образование.</p>

	<p>съответно на възрастта; умения за самообслужване и самостоятелност; риск от нараняване; хиперактивност);</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ познавателно развитие (памет; внимание; мислене; интелект); ☐ езиково и говорно развитие и комуникативни умения (латерализация; гнозис и праксис; рецептивна реч; експресивна реч; писмена дейност; математически умения; невербална комуникация; комуникативна функция на езика); ☐ обучение (постижения в образователния процес; обучение по учебни програми по общообразователни учебни предмети; обучение по учебни програми по учебни предмети или модули за професионално образование и обучение; участие в терапевтични програми); ☐ семейни отношения (контакт с родителите или други членове от семейството, честота на контактите, качество на контактите; основни грижи и закрила; емоционална връзка и стабилност на отношенията в семейството; родителски стил на възпитание); ☐ социална среда (семейна история; разширено семейство; жилищни условия; социални характеристики и ресурси на средата). <p>2. становище на екипа, извършил оценката на индивидуалните потребности, за необходимите ресурси за допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика;</p> <p>3. определяне на спецификата и на вида на допълнителната подкрепа – краткосрочна или дългосрочна;</p> <p>4. препоръка за ползване на други услуги, включително на социални услуги, или за включване в други занимания.</p>		
	<p>13. Предлагаме към чл. 83. (1) да се добавят компонентите, които да се съдържат в плана за подкрепа:</p> <p>Чл. 83. (1) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира от детската градина и училището чрез план за подкрепа, изготвен за дете или ученик по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО, който съдържа следните компоненти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. целите, задачите и конкретните дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие; 2. описание на възможностите, силните страни и потенциала на детето или ученика за включване и участие в образователния процес и в дейността на институцията; 3. определяне на вида и формата на обучение; 4. определяне на вида на допълнителната подкрепа и на конкретния срок за предоставянето ѝ; 5. определяне на конкретни образователни цели и очаквани резултати от обучението на детето или ученика; 6. определяне на начини за оценяване на напредъка на детето или 	<p>Не се приема</p>	<p>В § 2 от Заключителните разпоредби на проекта на Наредбата се посочва, че в двумесечен срок от влизане в сила на Наредбата Министерството на образованието и науката създава уеб базирано пространство, в което предоставя модели на образци, методически насоки, указания и други във връзка с приобщаващото образование.</p>

		<p>ученика;</p> <p>7. определяне на специални педагогически, терапевтични и други методи и средства за постигане на целите;</p> <p>8. определяне на честотата на осъществяване на дейностите за допълнителна подкрепа;</p> <p>9. описание на екипната работа с детето или ученика, на ролята и отговорностите на педагогическите специалисти и на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, при предоставянето на допълнителната подкрепа;</p> <p>10. описание на необходимите ресурси за допълнителната подкрепа и за ефективен преход между институциите или между отделните етапи и степени на образование и на координацията на работата с децата и учениците, които получават допълнителна подкрепа за личностно развитие;</p> <p>11. определяне на часовете за ресурсно подпомагане – за дете или ученик със специални образователни потребности.</p>		
		<p>14. Предлагаме в Чл. 100. да не ограничаваме мястото за провеждане на дейността:</p> <p>Чл. 100. (1) На децата и учениците с физически увреждания може да се предоставя рехабилитация и кинезитерапия в институция, която разполага с рехабилитатор или кинезитерапевт. При по-леките случаи може да се предлага лечебна физкултура (ЛФК).</p> <p>(2) Дейностите по лечебна физкултура (ЛФК) осигуряват физическо натоварване, съобразено с техните възможности и здравословно състояние, и ги приобщават към паралелката или групата.</p>		
		<p>15. В чл. 114. предлагаме следните промени, с които да се даде по-голяма свобода на директорите, съобразяване с желанията на децата и техните родители и по-пълноценно задоволяване на потребностите от различни видове терапии и рехабилитации /сензорна терапия, ерготерапия, кинезитерапия..../:</p> <p>Чл. 114. (1) Детската градина, училището и центърът за подкрепа за личностно развитие осигуряват гъвкава и динамична организация на дейностите, средата и пространството според различните потребности на децата и учениците.</p> <p>(2) Когато някои от дейностите /различни видове терапии и рехабилитации/, не могат да бъдат осъществени в училищата и детските градини се организират и осъществяват от регионалните центрове за подкрепа на процеса за приобщаващото образование, Държавният логопедичен център, центровете за подкрепа за личностно развитие, специални училища или от други доставчици на социални услуги, като при сключването на договори директорите се</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>В проекта на Наредбата са включени разпоредби, които регламентират възможността при необходимост детската градина или училището да осигурява специалисти от други институции, в т.ч. и за различните терапии.</p>

	<p>съобразяват с желанието на децата и техните родители.</p>		
	<p>16. Реализирането на чл. 120. зависи от стандарта и при еднакво финансиране на краткосрочната и дългосрочна подкрепа е неизпълним. Предлагаме следната редакция: Чл. 120. (1) За децата и учениците със специални образователни потребности директорът може при необходимост да подаде заявление за осигуряване на ресурсни учители и други педагогически специалисти от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от център за подкрепа за личностно развитие, от Държавния логопедичен център, от специални училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания. (2) В срок до 14 дни от получаване на заявлението по ал. 2 директорите на регионалните центрове за подкрепа на процеса за приобщаващото образование, Държавният логопедичен център, центровете за подкрепа за личностно развитие и специалните училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания осигуряват необходимите учители и специалисти, а при невъзможност да ги осигурят съдействат на директора на детската градина или училището за осигуряването им от други институции или от социални услуги.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Разпоредбите на чл. 120 са концептуални. Начинът на финансиране не е обект на настоящата Наредба.</p>
	<p>17. Чл. 124. ал. 1, 2 и 3 са създадени само за големите общини. Директорът на детската градина или училището е длъжен да осигури ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности. По-голямата част от общините в България нямат възможност да осигуряват допълнителна подкрепа. Предлагаме първите три алинеи от чл. 124. да отпаднат и да се даде възможност на директорите да осигуряват подкрепата съгласно спецификата на района, без да са обвързани със задължителни заявления и процедури.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Редът е определен в чл. 283, ал. 4, ал. 5 и ал. 6 от ЗПУО. Сроковете, определени в проекта на Наредбата, са съобразени със заверяването на списък-образците от образователните институции.</p>
	<p>18. Предлагаме в Чл. 128. Да се добави нова алинея: Когато членовете на екипите за подкрепа за личностно развитие в една институция са едни и същи и допълнителната подкрепа е идентична един Екип може да се създава със заповед на директора за до 5 деца или ученици – със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Член 188, ал. 3 от ЗПУО определя, че ЕПЛР се създава със заповед на директора за определено дете или ученик по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО.</p>
	<p>19. В Чл. 129. т. 10 предлагаме да отпадне „изготвя доклади за дейността на екипа до директора на детската градина или училището след края на първия учебен срок“. Всички Доклад-анализи се изготвят в края на учебната година. В системата на образованието</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Проследяването на напредъка в развитието на детето или ученика се извършва два пъти годишно – в края на първия срок и в края на учебната</p>

		сме изпаднали в омагьосан кръг да планираме, анализираме, отчитаме, докладваме ...		година. Това изисква изготвянето на два доклада.
		<p>20. Специалистите от мобилните групи трябва задължително да са наблюдавали децата и учениците преди да предложат потвърждаване на подкрепата. Предлагаме следната редакция за Чл. 135. (1) т. 3: извършва наблюдение на детето или ученика със специални образователни потребности в естествената му среда и при необходимост провежда събеседване с родителя;</p> <p>Предлагаме в ал. 4 да се регламентира, сроковете за дейностите по ал. 1-3 да са валидни за учебно време:</p> <p>(4) Дейностите по ал. 1-3 се извършват в едномесечен срок в учебно време от определянето на мобилната група.</p> <p>Същото важи и за Чл. 137. ал. 6 Дейностите по ал. 1-5 се извършват в едномесечен срок в учебно време от определянето на мобилната група.</p>	Приема се частично	Доколкото това е дейност, с която се одобрява или не се одобрява предоставянето на допълнителна подкрепа, а не оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика, регионалният екип може да извърши това наблюдение на детето или ученика в естествената му среда само в случай на необходимост. Редактирана е ал. 4 на чл. 135, ал. 4 на чл. 136, ал. 7 на чл. 137.
		21. В Чл. 139. (1) Регионалният екип отлага по обективни причини от задължително обучение в първи клас. Предлагаме да отпадне „за не повече от една учебна година“ и „когато здравословното състояние на детето не позволява постъпване в първи клас“.	Приема се частично	Думите „за не повече от една учебна година“ се съдържат в разпоредбата на чл. 190, ал. 3, т. 9 от ЗПУО. Направена е редакция на чл. 139, ал. 1 от проекта на Наредбата – „...когато здравословното състояние и/или индивидуалните потребности на детето не позволяват постъпване в първи клас.“
16.	Калоян Дамянов РЦПППО – София-град Ел. поща	<p>1. В изминалите няколко месеца зачистиха сигналите от родители на деца и ученици със специални образователни потребности, както и от директори на училища във връзка с правна невъзможност да се препоръча обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в съответната детска градина и училище, когато се случва прехвърляне от една образователна институция в друга поради спешна необходимост.</p> <p>Тази невъзможност създава редица затруднения при реалната ни дейност в подкрепа на процеса на приобщаващото образование. От друга страна в рамките на правомощията възложени ни от Закона за предучилищното и училищното образование ние трябва да изпълняваме своите ангажименти по оценка на потребностите при оказване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности.</p> <p>В тази връзка Ви отправям предложение за включване на нов текст в</p>	Приема се след редакция – добавени са нови три алинеи в чл. 144	

		<p>Наредбата за приобщаващото образование, проект на който е публикуван в сайта на МОН.</p> <p>Предлагам преди чл.145 , да се включи нова разпоредба със следните алинеи и съдържание:</p> <p>Чл.....,(1)При постъпило заявление от родител на дете и ученик със специални образователни потребности за промяна на детската градина или училището поради невъзможност или кризисна ситуация, директорът на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование може да издаде мотивирано становище за извършване на промяната, като копие от него се предоставя на директора на приемащата детска градина или училище и се съгласува от началника на регионалното управление на образованието.“</p> <p>„(2)...Становището по ал. 1 следва да бъде в съответствие с чл.192 от Закона за предучилищното и училищното образование. „</p> <p>Считам, че направените предложения ще подобрят действащата практика по предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие в детските градини и училища.</p>		
17.	Татяна Ангелова Ел. поща	<p>1. Няма разписана процедура и нормативна уредба, която да дава право на ДГ, като институция при конкретен случай на дете с проблеми (тежките случаи на деца със СОП, с диагноза или без такава) без разрешението на родителя, да минават на комисия от специалисти, за оценка и последваща подкрепа, когато липсва съдействие за работа, а родителите НЕ ЖЕЛЯЯТ детето им да бъде представено на такава!</p>	Приема се частично	<p>Направена е редакция на разпоредби от проекта на Наредбата като са включени текстове, които регламентират, че при несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа и за предотвратяване на риска от отпадане от образование директорът на детската градина или училището писмено уведомява дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето или ученика с цел осигуряване на неговия най-добър интерес. Съответно директорът на дирекция „Социално подпомагане” в срок до 10 работни дни от получаването на уведомлението е длъжен писмено да информира директора на детската градина или училището за предприетите действия. Независимо от действията, които ще предприеме дирекция „Социално</p>

			подпомагане“, в тези случаи детската градина или училището задължително организира предоставянето на дейности за обща подкрепа за личностно развитие на детето или ученика.
	2. Не става ясно, как ще накараме родителят, който е длъжен да предоставя информация за здравословното състояние на детето си, за проведени медицински изследвания, консултации и диагнози, да го направи при нежелание и отказ за съдействие?+Да се въведе информационен регистър и попълване на талон за детето още от ДЯ. Какво правим в случаите, когато дете или ученик получава обща подкрепа и не се отчита напредък в развитието и поведението му, в рамките на три месеца, а родителят не желае извършване на оценка на индивидуалните потребности, които биха могли да се променят във времето?	Не се приема	Медицинските и други документи, свързани със здравословното състояние на децата и учениците, определени в чл. 71, ал. 2 и ал. 3 от проекта на Наредбата, се предоставят само при наличие на такива, т.е. не са задължителни. Определяща е функционалната оценка на индивидуалните потребности, която се извършва от ЕПЛР.
	3. Равният достъп до образование и различната форма на обучение, трябва да са според нуждите на такива деца, но родителят взема решението и определя формата за обучение и времето за престой в ДГ?!? Увеличават се случаите на деца, на които им липсват задръжки и се нуждаят от специална, персонална грижа в подкрепящата образователна среда(липсата на самоконтрол е в зависимост от обстоятелства и без видима причина), не се самообслужват самостоятелно и проявяват агресия, а родителите НЕ ПРИЕМАТ РАЗЛИЧИЕТО НА СВОЕТО ДЕТЕ, имат прекалени очаквания, неадекватна визия за нещата и негативна оценка за работата на специалистите, затова отказват представянето на детето на комисия.	Не се приема	Съгласно чл. 107 от ЗПУО формата на обучение се избира от ученика или от родителя, когато ученикът е малолетен. Но при налагане на санкция „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение“ по чл. 199, ал. 1, т. 5 от ЗПУО решението е на училището.
	4. Приобщаващото образование не дава гаранция за физическия надзор на децата с отклонения в поведението, в цялостния дневен престой от специалисти, а преодоляването на проблемното им поведение и справянето със затрудненията и дефицитите им го изисква! Все по-голяма става групата от деца, които поради нежеланието на родителите им, да се извърши оценка на индивидуалните им потребности, остават на грижите на учителите, без необходимата им подкрепа от специалисти. Проблемното поведение(на дете със СОП, в риск и без диагноза или скрита такава), винаги е за сметка на емоционалното състояние и на останалите деца от групата! Те, няма как в тази ранна възраст да разберат, всичко което се случва, но търпят ежедневно неприемливото поведение и агресия!+Включването на помощник – учителя и специалистите, не	Не се приема	Разпоредбите на ЗПУО, съответно в проекта на Наредбата, по отношение на психолога или педагогическия съветни, логопеда и помощника на учителя не са пожелателни, а са императивни.

		<p>трябва да зависят от бюджета на институцията и да имат пожелателен характер!</p> <p>5. Чл. 8. (1) Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата се извършва в процеса на предучилищното образование.</p> <p>(2) Ранното оценяване по ал. 1 се извършва от педагогическите специалисти в детската градина.</p> <p>(3) Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата в детската градина включва:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения; 2. определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които + не говорят и не владеят български език; 3. определяне на необходимост от извършване на оценка от екип за подкрепа за личностно развитие на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето при: <ol style="list-style-type: none"> а) затруднения във физическото, познавателното, езиковото, социалното, сензорното, емоционалното, творческото развитие на детето спрямо децата от същата възрастова група; б) наличие на рискови фактори и обстоятелства в средата на детето; в) наличие на хронични заболявания + и поведенчески проблеми(липса на задръжки, агресивно поведение), които възпрепятстват обучението и включването на детето в дейността; 		
		<p>6. Чл. 9. (1) Ранното оценяване по чл. 8, ал. 3, т. 1 се извършва на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детската градина.</p> <p>(2) Оценяването по ал. 1 се извършва чрез скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения.</p> <p>(3) Оценяването по ал. 1 се провежда индивидуално за всяко дете с писменото съгласие на родителя след информирането му за начина на провеждането + и по препоръка на учебното заведение, при наличие на сериозни затруднения и дефицити в личностното развитие на дете без диагноза, с необходимост от извършване на оценка, от екипа за подкрепа.</p>	Прима се частично	<p>Включените в проекта на Наредбата разпоредби по отношение на ранното оценяване са изчерпателни. Във връзка с направеното предложение са разпоредбите на чл. 14, които се отнасят до осигуряване на дейности от общата подкрепа, които са насочени към превенция на обучителните затруднения, например обучение чрез допълнителни модули за деца, които не владеят български език; дейности за прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие и др. Съща така в чл. 26 се съдържат разпоредби за включване на отделни деца или на отделни ученици в съответни дейности за въздействие върху вътрешната мотивация, както и за оказване на психологическа подкрепа с цел преодоляване на проблемното поведение и превенция на насилието.</p>
		<p>7. Чл. 14. (1) Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения и включва:</p>	Не се приема	<p>Подробното запознаване на родителя с целите на скрининга и с необходимостта от неговото прилагане е достатъчно. Скринингът има за цел да установи риск от обучителни затруднения и се прилага на всички деца на посочената възраст, ако родителите им са дали съгласието си, а не само на тези, при които има наличие на сериозни затруднения и дефицити в личностното развитие. Целта на скрининга е друга.</p>
		<p>7. Чл. 14. (1) Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения и включва:</p>	Не се приема	<p>„Не владеят български език“ включва и говоримо.</p>

		<p>1. обучение чрез допълнителни модули за деца, които +не говорят и не владеят български език;</p>		
		<p>8. Чл. 45. За преодоляване на проблемното поведение на детето или ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователния процес и в училищната среда, с участието му в дейността на институцията и с поведенческите му прояви се прилагат една или повече от следните дейности за въздействие върху вътрешната мотивация:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му; 2. използване на посредник при решаване на конфликт в училище; 3. консултиране на детето или ученика с психолог/педагогически съветник; 4. създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин; 5. насочване на детето или ученика към занимания, съобразени с неговите потребности; 6. индивидуална подкрепа за + детето, ученика от помощник учител и личност, която той уважава(наставничество); +7. оценка и подкрепа за дете, което има сериозен проблем, но не се води като дете със СОП и в риск, се осъществяват и по предложение на координатора на институцията в която то пребивава въпреки несъгласието на родителите. 	<p>Не се приема</p>	<p>Дейностите, включени в чл. 45 от проекта на Наредбата, са в съответствие с чл. 186 от ЗПУО.</p>
		<p>9. Чл. 79. (1) При несъгласие на родителя с оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика със специални образователни потребности, извършена в детската градина или училището, той може да подаде заявление до директора на съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за организиране на повторна оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика в 14-дневен срок от извършването на оценката от екипа за подкрепа за личностно развитие. Родителят посочва в заявлението мотивите за несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика със специални образователни потребности</p> <p>(2) В случаите на несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, независимо че въз основа на оценката на индивидуалните потребности по ал. 1 е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска + от обучителни трудности и отпадане от</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Текстът на чл. 79, ал. 2 е в съответствие с разпоредбите на Закона за закрила на детето и на Правилника за неговото прилагане.</p>

		<p>училище, директорът на детската градина или училището писмено уведомява съответния отдел за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето или ученика.</p> <p>(3) Директорът на дирекция „Социално подпомагане” в срок до 7 работни дни уведомява директора на детската градина или училището за предприетите действия. Уведомяването не спира изпълнението на дейностите от предложената допълнителна подкрепа.</p>		
18.	<p>Кристина Николаева Сдружение "Защита на правата на хората с аутизъм в България"</p> <p>Ел. поща</p>	<p>1. Съществената и в същото време карайно недостатъчна, подкрепа за децата ни е тази, предоставяна от ресурсните учители, независимо дали те са назначени в училища/детски градини, или учебното заведение ползва такъв специалист от регионалният център за подкрепа на процеса по приобщаващо образование. Поради факта, че ресурсните учители са дефицитен ресурс и преди приемането на ЗПУО, и сега техните услуги се свеждат средно до осигуряването на 2 до 3 учебни часа ресурсно подпомагане на седмица. През изминалата година бяхме свидетели на случаи при които в училища с 20 и повече ученици със специални образователни потребности се назначава само един ресурсен учител. Това обяснява изкуствено занижаване на броя необходими часове ресурсно подпомагане в плана за подкрепа на всяко дете/ученик. Водещ критерий при определянето на броя часове за ресурсно подпомагане в плана за подкрепа стана не обективната потребност детето/ученика, а възможността тя да бъде осигурена от съответните институции в системата на образованието – учебното заведение или регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование. Опасяваме се, че с предложените промени в проекта на Наредба за приобщаващо образование, фиксиращи максимума на брой деца/ученици в групата на един ресурсен учител на 12, ситуацията няма да се подобри драстично. Очакванията ни са, че директорите на училищата ще се стремят да уплатнят групата на ресурсните учители до 12 деца, изкуствено намалявайки броя на необходимите им часове ресурсно подпомагане. В този случай простите сметки показват, че средно едно дете/ученик със специални образователни потребности ще има достъп до ресурсно подпомагане за 3 учебни часа седмично. Поради дефицитът на ресурсни учители е и на практика невъзможно се смени ресурсният учител, когато между него и детето/ученикът със специални образователни потребности, не може да се изгради доверителна връзка. В подобна ситуация, работата на ресурсният учител е в най-добрия случай неефективна, а често може да доведе и до нежелани промени в поведението на детето/ученика.</p>	Не се приема	<p>В проекта на Наредбата е определен максимален брой деца или ученици със специални образователни потребности, с които може да работи един ресурсен учител. Същевременно обаче за дългосрочна подкрепа училището може да осигури ресурсен учител на 3 деца или ученици със специални образователни потребности. Освен това часовете за ресурсно подпомагане зависят от потребностите на детето или ученика и се определят в плана за подкрепа. Именно от тези часове зависи броят на ресурсните учители.</p>

2. Законът е предвидил броя на децата или учениците със специални образователни потребности в групите в детските градини или паралелките в училище да не надвишава 3. Освен в случаите когато на територията на населеното място няма друга група или паралелка, която да осигурява същото по вид образование. Когато броят на децата/учениците със специални образователни потребности в дадена група/паралелка надхвърли 3, се предоставя възможността в детската градина /училището да се назначи помощник на учителя, чиято работа да е насочена към подкрепата на децата/учениците със специални образователни потребности във въпросната група/паралелка. Законът предвижда и възможността в плана за подкрепа на дете или ученик да бъде определен и помощник на учителя. Наредбата за приобщаващо образование конкретизира и случаите съобразени с индивидуалните потребности на децата/учениците при които се допуска определянето на такава подкрепа:

- при сензорни и/или неврологични увреждания и при множество увреждания
- при прояви от аутистичния спектър
- при емоционални и/или поведенчески затруднения
- при наличие на риск

Въпреки осъзнатата нужда от индивидуална подкрепа за децата ни в училищна среда, ние разбираме, че подкрепата от помощник на учителя, в много редки и изключителни ситуации би се реализирала като такава. Това са случаите, при които в паралелката или групата има само един ученик или дете със специални образователни потребности. С промените, които се предлагат по отношение на условията за назначаване на помощник на учителя в учебното заведение – наличие на повече 3 деца/ученици със специални образователни потребности в детската градина или училището, на практика не само, че се губи напълно минималната възможност дете/ученик нуждаещ се от постоянна персонална подкрепа да ползва таква от помощник на учителя, а и става невъзможно за заемащия тази длъжност да изпълнява всичките си задължения. Няма как един човек, да подпомага едновременно децата/учениците в различни паралелки и групи. Освен това, така предложените промени не следват смисъла и идеята на Закона за предучилищно и училищно образование, а именно помощник на учителя да оказва необходимата подкрепа в групата или паралелката в която се обучават повече от три деца/ученици със специални образователни потребности.

Не се приема

Разпоредбата на чл. 193, ал. 3 от ЗПУО гласи, че в плана за подкрепа на детето или ученика може да бъде определен помощник на учителя, респективно такъв трябва да бъде осигурен от детската градина или училището.

<p>3. Все по-често излизат публикации на изследвания, показващи че деца със специални образователни потребности, считани до скоро за трудно обучаеми, каквито са децата с разстройсто от аутистичния спектър, при подходяща подкрепа демонстрират равни, а в някои случаи и по-високи, академични умения спрямо връстниците им. Подкрепата която получават тези деца в училищна среда е персонална за определено дете и се осъществява от човек с когото детето/ученика е изградило доверителна връзка и е признат от него за авторитет.</p> <p>Все повече родители на деца с аутизъм, множествени увреждания, емоционални и поведенчески отклонения, осъзнават нуждата от постоянна персонална подкрепа на децата им в училищна среда. Тези родители се ангажират да осигурят придружител на детето си. За целта или наемат външен на семейството човек или функциите на придружител на детето със соп се изпълняват от член на семейството му. След като са осигурили придружител, родителите се опитват да намерят да намерят училище/детска градина в което се допускат придружители на ученици/деца със специални образователни потребности и да е възможно най-близко до адреса на който живеят им.</p> <p>Нуждата и ползите от такава подкрепа за деца и ученици с изброените проблеми, започва да се разпознава и от някои директори и общообразователни учители в училища и детски градини. Те от своя страна настояват родителите на детето/ученика да му осигурят придружител.</p> <p>Въпреки, че на практика този вид подкрепа се използва в образователната система, тя все още не е нормативно регламентирана, което е предпоставка за напрежение между родителите, учителите и останалите участници в образователният процес.</p> <p>Какви ще са ползите от регламентирането на този вид подкрепа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Детето/ученикът ползващ подкрепата на придружител, ще се изпитва чувство на сигурност, породена от наличието на постоянна подкрепа и разбиране на неговите потребности. Пак поради наличието на постоянна подкрепа, академичните му умения ще нарастна значително по-бързо. Приобщаването му към съучениците му ще се случи значително по-бързо. 2. Общообразователният учител в групата/паралелката ще се чувства подкрепен, тъй като няма да му се налага да обръща специално внимание на детето/ученика със специални образователни потребности. Наличието на персонална подкрепа, ще редуцира значително случаите на проява на нежелано поведение от страна на 	<p>Приема се по принцип, но не е предмет на настоящата наредба</p>	<p>Разбираема е необходимостта от такъв асистент. В момента по програми на МТСП се осигуряват личен асистент или социален асистент. Това означава, че ако в образователните институции се назначават т.нар. „персонални асистенти“, дейността им ще се дублира с тази на личните асистенти. Вероятно има необходимост да се преосмисли начинът, по който се осигуряват личните или социалните асистенти, за да са в подкрепа на обучението на децата и учениците с по-комплексни и специфични потребности в детските градини или училищата.</p>
--	--	---

		<p>детето/ученика, а при възникването на такова поведение, то ще бъде овладяно от придружителя му, без това да доведе до прекъсване на учебния процес. Общобразователният учител ще има възможност на практика да наблюдава как се работи с конкретния ученик/дете със съответния проблем.</p> <p>3.Регламентирането на този вид подкрепа може да доведе до освобождаване на часове ресурсно подпомагане, тъй като на практика подкрепата осъществявана от ресурсни учители се дублира с подкрепата осъществявана от придружителя на детето/ученика със специални потребности. Освободените ресурсни часове могат да бъдат пренасочени към подкрепа на останалите деца със специални образователни потребности, които не ползват подкрепа осигурена от придружител.</p> <p>4.Регламентирането на подкрепата от персонален придружител, ще доведе и до отпадане на необходимостта от подкрепа на детето/ученика от помощник на учителя. Тази подкрепа ще може да се пренасочи към други деца/ученици, чиито родители не са в състояние да осигурят придружител на детето.</p> <p>5.Тъй като родителите се ангажират с осигуряването на придружител на детето си, в много случаи ще отпадне проблема с невъзможността за изграждане на доверителна връзка между детето и придружителя му. Ако все пак това се случи, то тогава няма проблем родителят да осигури друг придружител.</p> <p>6.Родителите ще се чувстват спокойни и сигурни, че децата им няма да попаднат в ситуации, застрашаващи живота и здравето им.</p> <p>Държим да подчертаем, че не настояваме персоналният придружител на ученици/деца със специални образователни потребности да се осигурява от училището, респ. държавата. Ангажимента за осигуряването на персонален придружител, както е и в момента, остава изцяло на родителя/настойника на детето. Наясно сме, че не всички родител на деца нуждаещи се от персонална подкрепа в училище/детска градина имат възможност да осигурят придружител на детето си, затова предлагаме този вид подкрепа да се определя при заявено желание от страна на родителя.</p>		
19.	<p>Център за приобщаващо образование</p> <p>Ел. поща</p>	<p>1. Предлагаме всяко училище, според своите потребности и възможности/ресурси, да бъде свободно да вземе самостоятелно решение относно това дали да определи със заповед координатор или координиращ екип. Смятаме, че задължителното заменяне на „координирация екип“ с „координатор“ може да доведе до свръхнатовареност на отделното лице, изпълняващо тази роля. Това е особено валидно за по-големите училища. В тях не само</p>	Приема се частично	Определени са функции на координатора.

		<p>координаторът би бил натоварен с непосилни за него отговорности, но и това ще усложни и забави цялостния процес на работата по приобщаване. В допълнение, предлагаме отговорностите на координатора/координирация екип да се запазят като част от стандарта, макар и под формата на приложение към него, за да има яснота каква е тяхната роля и отговорностите им да не бъдат вмениявани на другите екипи. Това ще гарантира плавност и ясно разпределение на ролите при осъществяване на процеса на подкрепа.</p>		
		<p>2. Предлагаме оценка на риска от обучителни затруднения да се извършва на всички деца на 5 или 6 години в подготвителните групи, без значение дали са преминали през ранно оценяване на 3 или 3,5 г. Важно е разбирането, че детското развитие не е статично, а изключително динамично като процес, и смятаме, че извършването на една-единствена оценка за целия период е крайно недостатъчно. Без значение какъв е бил резултатът от ранното оценяване, той може да е коренно различен след 2-3 години, тъй като при всяко дете има вероятност междувременно да са възникнали обучителни затруднения, или появилите се на по-ранен етап да са били овладени впоследствие. По този начин ще се осигури пълна картина на ранния риск от обучителни затруднения, което ще позволи възможно най-рано да започне оказването на подкрепа на детето и родителите му, в случай на идентифициране на някакви затруднения. Предлагаме и в чл. 11., касаещ ранното оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения и обучението на педагогическите специалисти, които ще извършват оценяването, да бъде заложен ясен срок, в който специалистите от Държавния логопедичен център и от РЦПППО да проведат това обучение (пример: до края на/началото на текущата/следващата учебна година).</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Скринингът, проведен на децата от 3 години до 3 години 6 месеца, има за цел с децата, за които се установи риск от обучителни затруднения, да се работи целенасочено по програми за преодоляване на тези затруднения. Работата с тези програми следва да доведе до преодоляване на трудностите. Ако това не се е случило до 5- - 6-годишна възраст, то на детето трябва да се извърши оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа. Когато обаче деца на 5- - 6-годишна възраст не са били оценявани за риск от обучителни трудности на възрастта от 3 години до 3 години и 6 месеца, има смисъл най-напред да се направи тази оценка, а впоследствие, и то само при възникване на необходимост, да се извърши оценка на индивидуалните им потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа.</p>
		<p>3. Бихме искали отново да повдигнем въпроса за финансирането на общата подкрепа в частта превенция на затрудненията, като считаме, че е нужно да бъде осигурено допълнително заплащане за учителите и специалистите, които оказват такава. А също така и за заплащането на координатора/координирация екип по подкрепата. Обръщаме внимание, че въпросът за финансиране на допълнителната подкрепа в частта деца в риск продължава да е неясен.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Това е въпрос от съществена важност, но не е предмет на настоящата Наредба.</p>

		<p>4.Подкрепяме предложенията на колеги, също взели участие в работната група, за облекчаване на Процедурата за обезпечаване на специалисти, когато училището или детската градина не може да осигури такива.</p> <p>В същото време, идентифицираме и необходимост от това МОН да изготви стандарт за качество, който да се използва при прилагане на разпоредбите на чл. 125 (Качеството на предоставянето на ресурсното подпомагане в детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностното развитие се наблюдава от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.). По този начин образователната система ще гарантира качеството на предоставянето на ресурсно подпомагане и ще го проследява с измерими показатели и норми.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Направена е редакция на разпоредбата.</p>
		<p>5. Подкрепяме предложенията на Национална мрежа за децата за необходимост от преглед и актуализация на механизма за противодействие на училищния тормоз. Предложенията, които бяха изпратени до работната група, касаят актуализация на Механизма и алгоритъма за неговото осъществяване, и са разработени от училищни психолози и педагогически съветници в страната, но не бяха приети. В тази връзка подкрепяме колегите си от НМД в предложението им към МОН да организира отделна работна група по темата, която да е фокусирана върху преглед и актуализация на съществуващите механизми, за да се отговори на актуалната ситуация и на нуждата на различните заинтересовани страни за определяне на ясни роли и отговорности.</p>	<p>Приема се по принцип, но не е предмет на настоящата наредба</p>	
		<p>6.С оглед ефективно прилагане на стандарта, настояваме принципите на приобщаващото образование да бъдат запазени в текста на Наредбата, а не само да останат споменати с препратка към принципите в ЗПУО. Вярваме, че изброяването им в настоящата действаща наредба насочва вниманието на педагогическите специалисти именно върху философията на приобщаващото образование и апелираме те да бъдат запазени.</p> <p>В допълнение, отново предлагаме в широка коалиция да бъде разработена пътна карта, която да планира в следващите от 3 до 5 години визия и конкретни действия за въвеждане на приобщаващото образование в детската градина и училището. Пътната карта следва да включва насоки за осъществяване на практика на подкрепата за личностно развитие; осигуряване на квалификация на всички учители и специалисти; осигуряване на задължителен 6 месечен стаж в училища и Центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо</p>	<p>Не се приема</p> <p>Приема се по принцип, но не е предмет на настоящата наредба</p>	<p>Цялата философия на ЗПУО е основана на приобщаващото образование. Регламентираните принципи в чл. 3 от ЗПУО са общовалидни.</p>

		образование; да се предвиди гъвкав и диференциран механизъм за нейното финансиране.		
		7. На първо място, апелираме да бъде запазена навсякъде в Наредбата следната формулировка „родител, представител на детето или лицето, което полага грижи за детето“, а не да се използва единствено думата „родител“ с цел олекотяване на текстовете. Считаме, че последното е предпоставка за поява на недоразумения, ако буквално се четат и прилагат текстовете, както и в някои случаи – на ощетяване и погазване правата на детето и/или на неговия настойник, попечител или лице, полагащо грижи. Второ, предлагаме да бъде запазена възможността оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици да се извършва и по инициатива на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето. По този начин родителите ще разполагат с реална възможност да взимат решения и да бъдат инициативни по отношение образованието на собствените им деца и да работят в синхрон с учителите и специалистите в полза на детето.	Не се приема	В § 1 от Допълнителната разпоредба на проекта на Наредбата е дадено определение на родител, а именно: „Родител“ е лицето, което упражнява родителските права по смисъла на Семейния кодекс, както и представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето.
		8. За улеснение на учителите и специалистите в училище и подпомагане на ежедневната им работа в синхрон с поставените държавни изисквания, предлагаме споменатата в чл. 78, ал. 3 Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика да бъде запазена като приложение към Наредбата. В допълнение, предлагаме МОН да организира и предостави във възможно най-кратки срокове на директорите, учителите, специалистите и екипите във всички детски градини и училища набор от минимален брой необходими инструменти, методологии и помагала за осъществяване на обща подкрепа в частта превенция на обучителните затруднения, вкл. скрининг за детските градини, както и за осъществяване на оценка на потребностите на децата и учениците за предоставяне на допълнителна подкрепа на деца със СОП, деца в риск, деца с изяви дарби, деца с хронични заболявания.	Не се приема	В § 2 от Заключителните разпоредби на проекта на Наредбата се посочва, че в двумесечен срок от влизане в сила на Наредбата Министерството на образованието и науката създава уеб базирано пространство, в което предоставя модели на образци, методически насоки, указания и други във връзка с приобщаващото образование.
20.	Мария Хесус Конде, Представител на УНИЦЕФ за България Ел. поща	1. Ранно идентифициране на обучителни затруднения Новоприетият Закон за предучилищното и училищното образование и Наредбата за приобщаващото образование поставят силен акцент върху подкрепата за личностно развитие на всяко дете чрез изграждане на приобщаваща образователна среда в училищата и детските градини. Предлагаме МОН да разгледа възможността за промяна на Наредбата за приобщаващо образование, която да регламентира предоставянето на обща и допълнителна подкрепа на децата в яслните групи. Това ще подпомогне установяването на	Не се приема	Скринингът е разработен и може да се прилага за деца от 3 години до 3 години и 6 месеца.

		<p>риска от проблеми в развитието и обучителни затруднения на най-ранен етап и ще осигури адекватна и навременна подкрепа за личностно развитие.</p> <p>Предложеният инструмент - скрининг тест за деца на възраст 3-3,5 г., е разработен от авторски колектив на Института за изследвания на населението и човека към БАН и УНИЦЕФ и вече бе използван по проект „Включващо образование“, проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ и проект „Заедно от детската градина“. За да се гарантира коректното използване на инструмента е необходимо да се създаде система за обучение и продължаваща подкрепа на педагогическите специалисти, които прилагат теста.</p> <p>Детският учител представлява ключов ресурс в процеса на предоставяне на подкрепа и в тази връзка препоръчваме включването му, наред с координатора и родителя, в процеса на планиране на дейности от общата и/ или допълнителна подкрепа за личностно развитие, регламентиран в Чл.9 (5).</p> <p>Предложение за подкрепа от УНИЦЕФ: УНИЦЕФ България изразява готовност да подкрепи стартирания процес на разработване на адаптирана версия на инструмента за ранно оценяване за ползване от учителите в детската градина, както и окаже техническа помощ за създаването на единна, електронна база данни за събиране на информацията за детското развитие, получена чрез прилагане</p>		
		<p>2. Функционална оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие</p> <p>Подкрепяме усилията на министерството да въведе функционалната оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, която е основополагаща за практическото реализиране на принципите на приобщаващо образование. Необходимо е Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето, да бъде преведена и адаптирана за България, за да обезпечи дейностите, регламентираны в настоящата наредба.</p> <p>Предложение за подкрепа от УНИЦЕФ: УНИЦЕФ България изразява готовност да окаже техническа помощ на министерството за адаптиране и апробиране на Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето.</p>	Приема се	
		<p>3. Оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа</p>	Не се приема	Необходимо е да се обективизира хроничността на заболяването.

		<p>Новият Закон за предучилищното и училищно образование поставя детето и неговите потребности в центъра на образователния процес, а подкрепата се базира на възможностите на детето и ученика.</p> <p>Въвеждането на Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето затвърждава тази визия. Практиката от изпълнението на наредбата в страната обаче показва, че на много места все още се изисква медицинска документация за стартиране на процеса по предоставяне на допълнителна подкрепа. В тази връзка предлагаме към Чл. 71 (3) т.4, който изисква протоколи от лекарска комисия, също да бъде добавен текст „при наличие на такива“.</p>		
		<p>4. Наредбата за приобщаващото образование внася нова философия и изисква промяна в практиките на детските градини и училищата. За да се облекчи процесът на приложение на наредбата считаме, че има нужда от разработването и апробирането на различни документи, които са в полза на всички педагогически специалисти. За да не се утежнява текстът на наредбата тези документи следва да се окомплектоват в Методическо ръководство. Част от тези документи вече се апробират в рамките на проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ и проект „Заедно от детската градина“. Такива документи са напр. образец на план за подкрепа, карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика, механизъм за работа на мултидисциплинарния екип, съобразно изискванията на Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето, както и различни помощни и разяснителни материали и документи в помощ на работата на директора на детската градина или училището, учителите, специалистите, екипите за подкрепа.</p> <p>Предложение за подкрепа от УНИЦЕФ: УНИЦЕФ изразява готовност да подкрепи министерството в разработването на Методическо ръководство, което да облекчи педагогическите специалисти в прилагането на нормативната уредба в практиката.</p>	Приема се	
21.	<p>МО на учителите в IV клас по математика, ИТ, природни и обществени науки</p> <p>Ел. поща</p>	<p>1. По чл. 45</p> <p>а) Да се намалят дейностите за въздействие върху вътрешната мотивация на ученика преди санкционирането на ученика, за да бъде санкцията своевременна и възпитателна.</p> <p>б) Да не е така тровава и по отношение на изготвяните документи във връзка с влизането в процедура на санкционирането.</p>	Не се приема	<p>Броят на дейностите по чл. 45 от проекта на Наредбата, които трябва да се приложат в работата с конкретен ученик, не са точно определени. Процедурата по налагане на санкции е облекчена.</p>

		<p>2. За децата със СОП</p> <p>а) Децата със СОП, които не покриват ДОС, да са на комбинирана форма на обучение, която ще позволи да им се обръща повече внимание по основните предмети.</p>	Не се приема	Това се определя в плана за подкрепа в зависимост от оценката на индивидуалните потребности на ученика.
		<p>2.чл. 17, ал. 3</p> <p>Допълнителното обучение да се провежда само от учителя, който преподава на ученика по съответния предмет и тези часове да бъдат заплатени като лекторски.</p>	Приема се частично	Допълнителното обучение се провежда от учителя по съответния предмет. Определянето на начина на заплащане не е предмет на настоящата Наредба.
		<p>3. Чл. 77</p> <p>Предлагаме (3) Родителят да се съобразява с оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици със специални образователни потребности, която се извършва от психолог, логопед, ресурс зн учител, а при деца с увреден слух - и от рехабилитатор на слуха и говора, съвместно с учителите в групата в детската градина/класния ръководител и с учителите, които преподават на ученика в училището. Не е необходимо да се търси помощ и писмено да се уведомява съответния отдел за закрила на детето .</p>	Приема се частично	Родителят е длъжен да съдейства на ЕПЛР при извършването на оценката и при изпълнението на плана за подкрепа. Същевременно, ако не изпълнява тези свои задължения, директорът на детската градини или училището може да сигнализира дирекция „Социално подпомагане“ в защита на най-добрия интерес на детето или ученика.
22.	<p>Център за специална образователна подкрепа – гр. Велинград, и настоятелството към центъра</p> <p>Ел. поща</p>	<p>1. Чл.124 (3) Когато общината не може да осигури ресурсното подпомагане при условията на ал. 2, дейностите за ресурсно подпомагане се осигуряват от съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование или център за специална образователна подкрепа на територията на общината. ЦСОП е институция в система на приобщаващо образование, разполагаща с квалифициран и опитен педагогическия персонал за работа с деца и ученици със СОП и съответната материално-техническа база и оборудване. Този капацитет не е предвиден като ресурс в НПО. В общините с широк териториален обхват, с голяма отдалеченост от областния център, с труднодостъпните местности и с големия брой ученици със СОП, където нямат ЦПЛР, предлагащо ресурсно подпомагане, а ДГ и училища не могат да си създадат ЕПЛР, ще бъде рационално използването на местните ЦСОП за ресурсно подпомагане и за осигуряване на ЕПЛР в ДГ и училища с необходими специалисти.</p>	Приема се частично	<p>Специалисти от ЦСОП могат да участват при оценяването като част от състава на регионалните екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности в РЦПППО.</p> <p>Освен това съгласно разпоредбата на чл. 74, в случай че детската градина или училището не може да осигури някой от специалистите по чл. 73, с изключение на психолога или педагогическия съветник, както и когато за оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците са необходими и други специалисти, директорът на детската градина или училището може да изпрати заявление за осигуряването им от регионалния център за подкрепа на процеса на</p>

			приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, център за подкрепа за личностно развитие, <i>включително център за специална образователна подкрепа</i> , специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания.
	2. В Чл. 75 да се запази ал. 4 от Чл. 73 от действащата наредба: (4) Оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици по ал. 1 се извършва и по инициатива на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето. Срокът за извършване на тази оценка е от 1 до 3 месеца от подаването на заявлението на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, до директора на детската градина или училището. Извършването на оценката трябва да е в рамките на учебната година, в която заявлението е подадено.	Не се приема	Срокът е регламентиран коректно – „...до 3 месеца от началото на учебната година, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни.“ Освен това „Оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, може да се извършва и по всяко друго време през учебната година, ако се установи необходимост от такава оценка, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни и се извършва в срок до 3 месеца от установяването на необходимостта.“
	3. В Чл. 78 (7) да се запази текста от Чл. 76 (9) на действащата наредба: (9) На родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, се предоставя копие от попълнената Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика.	Приема се частично	На родителя се предоставя копие при поискване.
	4. В чл. 79. (1) Да има допълнение в изречението: Родителят при желание посочва в заявлението мотивите за несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика със специални образователни потребности	Не се приема	Родителят във всички случаи трябва да мотивира несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика, извършена от ЕПЛР в детската градина или училището.

	<p>5. В ЧЛ. 129 да остане т. 10, която гласи: (10) Родителят, представителят на детето или лицето, което полага грижи за детето, писмено изразява съгласието или несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности в протокола и с решението за предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>В чл. 78, ал. 5 е регламентирано, че „Родителят писмено изразява в картата за оценка съгласието или несъгласието си с извършената оценка на индивидуалните потребности и с решението за предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика.“</p>
	<p>6. В Чл. 151. Да се запази текста от Чл. 153 от действащата наредба: Чл. 153. Родителят, представителят на детето или лицето, което полага грижи за детето, се запознава с индивидуалния учебен план и индивидуалните учебни програми, като му се предоставя копие от тях, и изразява писмено съгласието или несъгласието си за прилагането им.</p> <p>Мнението на родителя не бива да се пренебрегва, тъй като той най-добре познава нуждите на детето си и неговото мнение е много важно за провеждането на обективна оценка на индивидуалните потребности и изработването на реалистична индивидуална учебна програма. Родителят трябва да има реална възможност да участва във взимането на решение и да бъде инициатор по отношение на образованието на детето си.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>На родителя се предоставя копие при поискване.</p>
	<p>7. В чл 164 (2) да бъде включено: Броят на учебните часове в индивидуалния учебен план на ученик с умствена изостаналост и множество увреждания за всеки учебен предмет да бъде определян според рамковите изисквания на приложение 4 към чл.163(1), според потребностите на ученика, като общият брой на учебните часове в раздел А на индивидуалния учебен план не може да е повече от 22 учебни часа седмично. Рамковите изисквания за разработване на индивидуалните учебни програми дава възможност за предоставяне на повече часове по даден учебен предмет от училищния учебен план, което ще отговори по-пълно на потребностите на ученика.</p>	<p>Приема се</p>	
	<p>8. В Чл. 120 (2) да бъде включено: За децата и учениците с краткосрочна допълнителна подкрепа директорът може при необходимост да подаде заявление за осигуряване на ресурсни учители и други педагогически специалисти от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В чл. 120, ал. 2 изчерпателно са изброени институциите, от които може да се осигурят специалисти.</p>

		<p>образование, от център за подкрепа за личностно развитие, от центъра за специална образователна подкрепа, от Държавния логопедичен център, от специални училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания.</p>		
		<p>9. Да бъдат разработени ясни и точни критерии за взимане на всяко едно решение „одобряване“ или „не одобряване“ от страна на директора на РЦПППО относно предложения на РЕПЛР за предоставянето на допълнителната подкрепа по чл. 187 (1) т.2-5 от ЗПУО, за постигане на прозрачност, демократичност и обективност на процеса на приобщаващото образование, единствено и само в интересите на детето или ученика.</p> <p>При вземане на решенията да се зачита мнението на родителя, като определящо. При възникване на спорни въпроси да бъде разработен механизъм за тяхното решение.</p>	Приема се	
23.	<p>Съюз на работодателите в системата на народната просвета в България (СРСНПБ)</p> <p>Ел. поща</p>	<p>1. Чл. 7. За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със заповед на директора на детската градина или училището в началото на всяка учебна година се определя координатор, който координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и дейностите с родителите.</p> <p>Предложение: Координаторът да е само за допълнителната подкрепа</p> <p>Мотиви: Общата подкрепа се предоставя на твърде много ученици и един човек, за който това е допълнителен ангажимент, няма да се справи</p> <p>Общата подкрепа се координира реално от класния ръководител, а координирането на екипите не може да се осъществи без ръководството на училището</p>	Не се приема	Координаторът е необходим за координацията и на двата вида подкрепа, особено на общата, тъй като за допълнителната се създават екипи за подкрепа за личностно развитие.
		<p>2. Чл.18 (2) Директорът на училището утвърждава график в началото на учебната година в който се определя приемно време и място на всеки учител и се поставя на видно място в сградата на училището и се публикува на интернет-страницата на училището.</p> <p>Предложение:график по чл. 178, ал.1, т.4 на ЗПУО не по-късно от 15 октомври и 20 февруари за втория учебен срок, в който</p> <p>Мотиви: За по-добрата координация е добре този график да е само за</p>	Приема се	

		<p>идентифицираните по чл.17 ученици, които обаче ще са ясни към 10 октомври след входните нива по чл.11, ал.2 на Наредба № 11.... Това се отнася и за чл.29, ал.4 и ал.5 Няма как графикът за I учебен и II учебен срок да е един, защото седмичното разписание е различно</p>		
		<p>3. Чл. 22. (1) Библиотечно-информационното обслужване се осигурява чрез училищна библиотека и гарантира свободен достъп на учениците до информация от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.</p> <p>Предложение: Библиотечното и/или информационно обслужване се осигурява чрез училищните библиотеки и/или училищни информационни центрове, които осигуряват свободен достъп на учениците до информация</p> <p>Мотиви: Колко училища в момента разполагат с библиотеки? В област Пловдив от 192 училища само 27 имат училищна библиотека. Всички останали ще се явят нарушители на това изискване</p>	<p>Приема се</p>	
		<p>4. Чл. 30. Дейности от общата подкрепа за целите на превенцията задължително се осъществяват и в неучебно време, включително през ваканциите, съобразно потребностите на децата и учениците, като продължителността им за отделен ученик или за група ученици е в зависимост от възможностите на детската градина или училището, но не по-малко от 2 седмици при седмична заетост до 20 учебни часа</p> <p>Предложение:</p> <p>ал. 1. Когато дейностите се осъществяват през ваканциите, директорът въз основа на доклади на класните ръководители и резултатите от обучението, издава заповед за определяне на учениците и условията за провеждане на дейностите</p> <p>ал. 2. Родителите се информират за заповедта не по-късно от 7 дни преди началото на осъществяване на дейностите</p> <p>ал. 3. Ако родителите не осигурят присъствието на учениците, директорът писмено уведомява дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“, по местоживеенето на детето или ученика.</p> <p>Мотиви: Ако текстът е за превенция само на обучителните затруднения - да се уточни, ако е общо за всички превенции -също. Необходима е ясна процедура по изпълнение на тези изисквания</p>	<p>Приема се</p>	

		<p>5. Чл. 54 (6) Комисия, определена със заповед на директора, разглежда постъпилите предложения и предлага на педагогическия съвет да вземе решение за награждаване на децата и учениците</p> <p>(8) Наградите се връчват на значими национални празници, по тържествени поводи или на специално организирани събития</p> <p>Предложение: Да отпадне комисията Както наказанията, така и наградите да се предлагат от класния ръководител.</p> <p>8) Наградите се връчват по правила, залегнали в Правилника за дейността на образователната институция</p> <p>Мотиви: Комисията само ще подрежда подадените заявления и е излишно да има още една формална комисия</p> <p>Колко от националните празници са учебни дни? Нека това да бъде регламент на самата образователна институция</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Направена е редакция и е заличена комисията. Остава регламентът на ал. 8 наградите да се връчват на значими национални празници, по тържествени поводи или на специално организирани събития с оглед придаване на по-голяма значимост и тържественост на събитието.</p>
		<p>6. Чл. 60. (1) Ако ученикът отсъства от училище един учебен ден и отсъствието не е по някоя от уважителните причини, определени в чл. 61, ал.1 класният ръководител е длъжен да уведоми родителя с писмо, по имейл или в телефонен разговор и да обсъди с него възможностите за отстраняване на причините за отсъствията</p> <p>Предложение: Да отпадне</p> <p>Мотиви: Нереално изискване. Откъде класният ръководител ще знае дали ученикът отсъства по уважителна или по неуважителна причина още същия ден ? В гимназиален и прогимназиален етап класите ръководители виждат учениците от паралелката си 2-3 седмично. Ако класният няма час в паралелката този ден, няма откъде да има информация за отсъствието, а още по-малко за причината.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Разпоредбата е дисциплиниращата и цели да се предотврати безпричинно отсъствие от училище чрез своевременното информироване на родителя. Чрез разговора ще може и навреме да се уточни причината за отсъствието – уважителна или неуважителна е тя.</p>
		<p>7. Чл. 61 (1) Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини в следните случаи:</p> <p>1.по медицински причини - след представяне на медицински документ, издаден от общопрактикуващ лекар или от лекар в лечебно заведение;</p> <p>2.поради участие в други дейности извън процеса на училищното образование – при представяне на документ от спортния клуб, в който ученикът членува, от организаторите на състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, и от институцията, от името на която участва в тях, и след потвърждение от родителя.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Направни се редакции на текстовете (чл. 61 в сега представения проект е чл. 62).</p>

		<p>3.до 3 учебни дни в една учебна година с разрешение на класния ръководител въз основа на мотивирано писмено заявление от родителя. В случай че заявлението не може да се подаде преди отсъствието на ученика, родителят, уведомява класния ръководител и подава заявление след направеното отсъствие, но не по-късно от 3 учебни дни след връщането на ученика в училище;</p> <p>Предложение:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. по медицински причини - след представяне на медицински документ до 3 дни след връщането си в училище, издаден от общопрактикуващ лекар или от лекар в лечебно заведение 2.поради участие в други дейности извън процеса на училищното образование като състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, при представяне на документ от спортния клуб, организаторите и институциите от името на които е участвал, и след потвърждение от родителя 3.В случай че заявлението не може да се подаде преди отсъствието на ученика, родителят, уведомява класния ръководител по телефон или електронна поща и подава заявление след направеното отсъствие, но не по-късно <p>Мотиви: Класният трябва да оформя отсъствията в дневника ежеседмично Така преформулирано уточнява, че отсъствията за тренировки, спортни лагери и др.п. не са включени в уважителните причини. Практиката показва, че старият регламент води до натрупване на отсъствия и ученикът трябва да се яви на изпити по чл.22, ал.5 на Наредба 11, което не е в интерес на задържането му в образователната институция. Ако не се добави задължително уведомление на класния ръководител когато стане ясно, че отсъствията са били по неуважителни причини ученикът ще трябва да бъде санкциониран, защото отсъствията му са станали над 15</p>		
		<p>8. Чл.65 (5) За всяка процедура по налагане на санкция и на мярката по чл.199 от ЗПУО се определя лице, което да докладва за извършеното нарушение - класният ръководител или учител, който преподава на ученика</p> <p>Предложения: Нова ал.6 Процедурите по прилагане на мерките по чл.199, ал.2 и ал.3 на ЗПУО се определят в Правилника за дейността</p> <p>Мотиви: Мерките са две -чл.199, ал.2 и ал.3 и не е ясно кога на кого</p>	Не се приема	Условията са определени в ЗПУО.

	докладва определеното лице.		
	<p>9. Чл.71(3) За извършването на оценката родителят представя следните документи:</p> <p>1. заявление до директора</p> <p>Мотиви: Какво се случва с дете, чиито родители отказват да подадат заявление ?</p>	Приема се частично	Регламентирана е възможност за задължително предоставяне на съответни дейности от общата подкрепа в тези случаи.
	<p>10. Чл. 75. (1) Оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва в срок до 3 месеца, но не по-малко от 14 дни от началото на учебното време на съответната учебна година</p> <p>Мотиви: Неясно формулиран времеви обхват на оценката - до 3 месеца от кое? Не по-малко от 14 дни от началото на уч. година означава ли до 30 септември? Как това се обвързва със сроковете почл.124?</p>	Приема се	
	<p>11. Чл.82 (5) Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:</p> <p>1. работа с дете и ученик по конкретен Случай</p> <p>Предложение: Да отпадне, както и чл.84и чл.85</p> <p>Мотиви: Това е метод, а не действие, който внася двусмислие и объркване - всеки вид подкрепа и всеки случай на дете/ученик в риск е конкретен и индивидуален ; всеки екип за подкрепа на личностното развитие съгласува с координатора и осъществява дейностите си чрез оценка, план, взаимодействие и с оценка на резултатите. Няма причина да се измисля и внася нещо, което вече е регламентирано, но формулирано различно по линия на социално-психологически методи на работа.</p>	Не се приема	Съгласно чл. 188, ал. 2 от ЗПУО ЕПЛР осъществява допълнителна подкрепа по чл. 187, ал. 1, т. 1 от ЗПУО, т.е. работа с дете и ученик по конкретен случай.
	<p>12. чл.112 (2) Помощникът на учителя не е педагогически специалист и се назначава от директора на детската градина или училището когато е определен в плана за подкрепа на детето или ученика.</p> <p>(3) Помощникът на учителя трябва да има компетентности и/или опит в дейности, свързани с работата с деца и ученици със</p>	Не се приема	Помощникът на учителя не е определен в ЗПУО като педагогически специалист, т.е. не е включен в разпоредбите на чл. 211 от ЗПУО, който определя педагогическите специалисти.

		<p>специални образователни потребности (4) Помощникът на учителя осъществява дейността си съобразно инструкциите на учителите на детето или ученика със специални образователни потребности и има следните функции</p> <p>Предложение: Помощникът на учителя може да не е педагогически специалист</p> <p>Всички изброени функции на помощник-учителя да влезнат в Наредба №19 и Наредба №4</p> <p>Мотиви: Какъв проблем ще се създаде ако е пед. специалист? Защо да се ограничават възможностите?</p> <p>Ал.2 и ал. 3 донякъде си противоречат - кои са тези длъжности, при които се придобива опит в работата с деца и ученици, а не са педагогически специалисти? Ще се изясни точно какви специалисти могат да работят и срещу какво възнаграждение</p>		
		<p>13. Чл. 120. (1) Директорът на детската градина или училището назначава ресурсен учител за дългосрочна допълнителна подкрепа на до 3 деца и ученици със специални образователни потребности в групата/паралелката или до 5 в детската градина или училището.</p> <p>Предложение: Това не кореспондира с изискванията в чл. 109(3)</p>	<p>Приема се – направена е редакция</p>	
		<p>14. Чл.124(2) В срок до 20 септември общината уведомява директора на детската градина или училището за взетото решение на общинския съвет за начина на осигуряване на ресурсното подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности и за видовете специалисти - от център за подкрепа за личностно развитие на територията на съответната община или за възлагане при условията и по реда на чл. 198 от ЗПУО</p> <p>Предложение: Къде и как ще бъде регламентирано задължението на всички Общински съвети да проведат заседания в периода 10-20.09?</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Направена е редакция в съответствие с разпоредбите на чл. 283, ал. 5 и ал. 6 от ЗПУО.</p>
		<p>15. Чл. 128. (1) Екипът за подкрепа за личностно развитие в детската градина или училището се създава със заповед на директора за конкретно дете или ученик - със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Направени са редакции.</p>

		<p>(2) В състава на екипа по ал. 1 задължително участват психолог и/или педагогически съветник, както и логопед. В екипа може да участва ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти според индивидуалните потребности на детето или ученика</p> <p>(7) Задължителните три заседания по ал. 5 са редовни, когато на тях присъстват всички членове. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината членове. 9) За всяко заседание на екипа за подкрепа за личностно развитие се води протокол, подписан от присъстващите</p> <p>Предложение: (2) В състава на екипа по ал. 1 задължително участват психолог и/или педагогически съветник. В екипа може да участва логопед, ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти според индивидуалните потребности на детето или ученика.</p> <p>(7) Задължителните три заседания по ал. 5 са редовни, когато на тях присъстват 2/3 от всички членове.</p> <p>9) За всяко заседание на екипа за подкрепа за личностно развитие се води протокол, подписан от водещия протокола и психолога и/или педагогическия съветник</p> <p>Мотиви: Защо за ученик в риск поради допуснати голям брой отсъствия, ученик с диабет, астма /хронично заболяване/ или дете, което е с изявена дарба в музиката или спорта да има задължително изискване за логопед в екипа за подкрепа на личностното развитие ? В прогимназиален и гимназиален етап тези екипи включват 10-15 специалисти и поне 1 от тях е нормално да отсъства и това ще блокира провеждането на заседанието. Протоколите се пишат след провеждането на заседанията и това означава отново да бъдат събрани тези 10-15 човека за подписи.</p>		
		<p>16. Чл. 131 Директорът на детската градина или училището изпраща копие от протокола с оценката и решението на екипа за подкрепа за личностно развитие за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика със специални образователни потребности в регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование в 7-дневен срок от извършването на оценката за одобряване на предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Направени са редакции на текстовете по отношение на сроковете.</p>

		<p>Предложение: Да се добави : РЦПППО в 7-дневен срок изпраща становището си на детската градина или училището</p> <p>Мотиви: Тази взаимност в определяне на сроковете се отнася и за чл.132 и чл.137, ал.6</p>		
		<p>17. Като приложения към съответните членове да бъдат предложени образци на Карта за оценка, доклад по чл. 139, план за подкрепа и т.н.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В § 2 от Заключителните разпоредби на проекта на Наредбата се посочва, че в двумесечен срок от влизане в сила на Наредбата Министерството на образованието и науката създава уеб базирано пространство, в което предоставя модели на образци, методически насоки, указания и други във връзка с приобщаващото образование.</p>
<p>24.</p>	<p>Национална мрежа за децата</p> <p>Портал за обществени консултации на МС</p>	<p>Общ коментар</p> <p>Национална мрежа за децата подкрепя усилията на Министерството на образованието и науката да въведе приобщаващото образование във всяко училище и детска градина, както и че все повече се набляга на факта, че механизмите изведени в Наредбата за приобщаващото образование (ДОС ПО) се отнасят за всяко дете и ученик, а не само за децата със специални потребности или тези „в риск“.</p> <p>В тази връзка, заставаме категорично зад определянето на приобщаващото образование като „процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.“ (Чл. 3. (1) ДОС ПО).</p> <p>Приветстваме и оповестените от МОН данни, че за изготвянето на проекта на новата наредба е бил направен опит за събиране и обобщаване на повече от 300 становища и мнения на различни представители на образователната система и експерти.</p> <p>В същото време, изказваме нашите опасения, че въпреки широкият консултативен процес за обсъждане на евентуални промени в Наредбата, работната група работила по нея не включваше ключови експерти, които участват в създаването и прилагането на приобщаващите политики и практики в страната. Национална мрежа</p>		

		<p>за децата бе част от работната група, но за съжаление прегледът на публикувания за обществено обсъждане вариант на промените, показва, че голяма част от направените от гражданския сектор предложения остават неотразени.</p> <p>Според нас, процесът на консултиране би следвало да включва не само допитване до различните участници и заинтересовани страни за евентуални промени, но и да даде възможност за истинска професионална дискусия и постигане на консенсус относно ключовите параметри на промяната. Осигуряването на реално участие на заинтересованите страни и достъпа им до процеса на вземане на решения е от ключово значение за успеха на всяка една реформа. Активното включване на различните участници предполага не само по-добра информираност, съпричастност и разпознаване на собствените роли и отговорности, но и подкрепа при реализирането на предвидените промени.</p>		
		<p>1. Заменяне на „координиращ екип“ за работата на екипите за подкрепа с координатор (чл. 7, ал. 1)</p> <p>Една от основните критики към работата на екипите за подкрепа до момента беше свързана с прекалено императивния характер на Наредбата относно механизма за съставянето на екипите, честотата на срещите и протоколирането им. Въпреки направените стъпки за преодоляването на тези препятствия, смятаме че задължителното заменяне на „координирация екип“ с един единствен координатор може да доведе до свръхнатовареност на отделното лице изпълняващо тази роля. Това е особено валидно за по-големите училища. В тях не само координатора би бил натоварен с непосилни за него отговорности, но и това ще усложни и забави цялостния процес на работата по приобщаване. В допълнение, предлагаме отговорностите на координатора/ координирация екип да се запазят като част от стандарта, макар и под формата на приложение към него, за да има яснота каква е тяхната роля и отговорностите им да не бъдат вменявани на другите екипи. Това ще гарантира плавност и ясно разпределение на ролите при осъществяване на процеса на подкрепа.</p> <p>Предлагаме всяко училище, според своите потребности и възможности/ресурси, да бъде свободно да вземе самостоятелно решение относно това дали да определи със заповед координатор или координиращ екип. Също така е от съществена важност да се отбележи, че този координатор трябва задължително да бъде част от специалистите по подкрепа (а не административна длъжност) и</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Определени са функции на координатора.</p>

		<p>като такъв да има по-задълбочени познания и поглед върху темата за да може да изпълнява ефективно очакваната от него координация и да подкрепя екипа.</p>		
		<p>2.Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 години (чл.10)</p> <p>Предлагаме такава оценка да се извършва на всички деца на 5 или 6 години в подготвителните групи, без значение дали са преминали през ранно оценяване на 3 или 3,5 г. По този начин ще се осигури пълна картина на ранния риск от обучителни затруднения, което ще позволи възможно най-рано да започне оказването на подкрепа на детето и родителите му, в случай на идентифициране на някакви затруднения. Считаме, че извършването на тази оценка е пряко свързано с философията на приобщаващото образование и ефективният достъп на децата до качествено образование, както и с превенцията на феномени като ниските нива на четивна грамотност и високия процент на отпадане от училище.</p> <p>В допълнение трябва да се отбележи, че първоначалното оповестяване на предложението за въвеждане на „скрининг тестове“ доведе до негативни коментари и недоверие сред родители и учители. Това от части се дължи на факта, че не става ясно как ще протича и ще се управлява цялостния процес на тестване, обработка и анализ на данни, предлагане на дейности, създаване на план и осъществяване на екипна работа. Също така не е регламентирано, че изброените са дейности към „общата подкрепа“, а не такива за диагностициране и подкрепа на деца със специални образователни потребности. Смятаме за нужно добавянето на тези пояснения, както и интегрирането на текстове, които по-ясно да свързват отделните форми на подкрепа в цялостна система. Предлагаме и, в чл. 11., касаещ ранното оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения и обучението на педагогическите специалисти, които ще извършват оценяването, да бъде заложен ясен срок, в който специалистите от Държавния логопедичен център и от РЦПППО да проведат това обучение <i>(пример: до края на/началото на текущата/следващата учебна година)</i>.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Скринингът, проведен на децата от 3 години до 3 години 6 месеца, има за цел с децата, за които се установи риск от обучителни затруднения, да се работи целенасочено по програми за преодоляване на тези затруднения. Работата с тези програми следва да доведе до преодоляване на трудностите. Ако това не се е случило до 5- - 6-годишна възраст, то на детето трябва да се извърши оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа. Когато обаче деца на 5- - 6-годишна възраст не са били оценявани за риск от обучителни трудности на възрастта от 3 години до 3 години и 6 месеца, има смисъл най-напред да се направи тази оценка, а впоследствие, и то само при възникване на необходимост, да се извърши оценка на индивидуалните им потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа. Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие в предучилищното образование е раздел I в Глава втора „Условия и ред за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“, т.е. ранното оценяване и в частност скринингът е част от общата подкрепа. Ясен в това отношение е и регламентът чл. 178, ал.1, т. 13 от ЗПУО.</p>

		<p>3. Осигуряването на финансиране на процеса по приобщаване</p> <p>Философията на наредбата е да гарантира на всеки ученик среда и възможност за приобщаване. Към настоящия момент не са предвидени никакви средства за допълнителна подкрепа за децата в риск, което на практика прави невъзможно детските градини и училищата да организират допълнителната подкрепа за тях. Трябва незабавно да се започне процес по изработване и обществено обсъждане на механизъм, който да позволи училищата, работещи с деца от маргинализирани общности да се възползват от такава добавка.</p> <p>Ключова роля в подобен тип механизъм биха могли да имат социалните работници и по-близката им, пряка работа с училищата. Тяхната работа „очи в очи“ с представителите на педагогическия екип ще позволи истинско междусекторно взаимодействие, както и задълбочена работа по всеки конкретен случай.</p> <p>Подсигуряването на изпълнението на Наредбата изисква да бъде гарантирано осигуряването на пълно финансиране на общата подкрепа във всичките ѝ форми от страна на държавния бюджет, включително и съответно финансово възнаграждение за учителите и специалистите за допълнителните усилия, които полагат за обща подкрепа в частта превенция на обучителните затруднения.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Финансирането на дейностите за подкрепа е от голяма важност, но не е предмет на настоящата Наредба.</p>
		<p>4. Процедурата за обезпечаване на специалисти, когато училището или детската градина не може да осигури такива</p> <p>Съществуващата процедура трябва да бъде облекчена. Вече са налице множество сигнали от различни общини на страната, които не предвиждат разкриването на нови центрове за подкрепа на личностното развитие и институциите трябва да вземат навременни мерки за осигуряване на възможност през регионалните центрове да се гарантира подкрепа в тези населени места, без да се извървява сложната процедура на търсене и чакане на отговори между детските градини, училищата и общинските администрации. Основни потърпевши тук, отново са децата, за които всяко забавяне, би означавало време през което те реално не получават подпомагане.</p> <p>Идентифицираме и необходимост от това МОН да изготви стандарт за качество, който да се използва при прилагане на разпоредбите на чл. 125 (Качеството на предоставянето на ресурсното подпомагане в детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностното развитие се наблюдава от регионалния център за</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Направена е редакция на разпоредбата.</p>

		<p>подкрепа на процеса на приобщаващото образование.). По този начин образователната система ще гарантира качеството на предоставянето на ресурсно подпомагане и ще го проследява с измерими показатели и норми.</p>		
		<p>5. Необходимост от преглед и актуализация на механизма за противодействие на училищния тормоз</p> <p>ДОС ПО реферира към механизма за противодействие на училищния тормоз, като Национална мрежа за децата изпрати предложения към работната група за преглед и актуализация на Механизма и алгоритъма за неговото осъществяване, разработени от училищни психолози и педагогически съветници в страната.</p> <p>За съжаление, в работната група нямаше възможност за обсъждане и професионална дискусия по поставените предложения и не е ясно какви са аргументите за тяхното отхвърляне. Считаме, че много от поставените въпроси като:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ограниченията на методиката (невъзможността да се използва за децата от 1-4 клас, невъзможността с нея да се отговори на всички въпроси, които трябва да съдържа анализа, нуждата от създаване и модифициране на въпросник за родителите и др.), - необходимост от разграничаване на ролите и отговорностите на различните участници т.е. уточняване, че училищния план следва да съдържа активности на ниво училище, а на ниво клас активностите следва да са отговорност на класните ръководители и др. - съществуването на противоречие в използваната методика - в механизма предложената от Пламен Калчев методика не е задължителна, докато алгоритъма за механизма посочва обратното. Това създава объркване, но и ограничава училищата да използват един и същ инструмент и на практика ги лишава от възможността самостоятелно да развият своя училищна политика за сигурна среда, са изключително актуални. Още повече, подхода за предоставяне на подкрепа остава силно дискуссионен, поне що се отнася до възможността приложението да се случва след или успоредно с налагане на наказание. Това е не само неефективно, но обърква участниците в процеса и не дава възможност на учениците да поемат отговорност за поведението си. Ние вярваме, че подкрепата е водеща и трябва да се използват всички ресурси на системата. Капацитетът на училището трябва да се подобри в оценката на проблема, за да 	<p>Приема се по принцип, но не е предмет на настоящата наредба</p>	

		<p>може да се вземе решение, което не следва задължителна йерархия, а се определя от причините защо едно дете прави това, което прави.</p> <p>В тази връзка предлагаме МОН да организира отделна работна група по темата, която да е фокусирана върху преглед и актуализация на съществуващите механизми за да се отговори на актуалната ситуация и нуждата на различните заинтересовани страни за ясни роли и отговорности.</p>		
		<p>6. Указание за дейностите на психолозите и педагогическите съветници за подкрепа на личностното развитие</p> <p>Дейностите на психолозите и педагогическите съветници са ключови за създаването, реализирането и развиването на училищни политики за подкрепа и ангажиране с деца и ученици както за превенцията, така и за интервенции при затруднения в обучението, психично-здравни проблеми, отношения с връстници и трудно поведение. Практиката ни до момента, както и последните полемки по въпроса показват непълно разбиране и единомислие по темата.</p> <p>В тази връзка, настояваме МОН да организира професионална дискусия между различните групи училищни психолози и педагогически съветници, и да ръководи процеса за постигане на консенсус за финалния текст и приеме в спешен порядък (или към Наредбата или като самостоятелни насоки) изпратеното към работната група от групата на училищните психолози и педагогически съветници указание за дейностите на психолозите и педагогическите съветници с цел структуриране и обезпечаване на тяхната работа. То би било предназначено за директорите на детските градини и училищата при управлението на дейностите за подкрепа за личностно развитие съгласно ЗПУО и Наредбата за приобщаващо образование, за експертите от регионалните управления на образованието, за директорите на специализирани обслужващи звена, както и за всички специалисти, които изпълняват тези дейности.</p>	<p>Приема се по принцип, но не е предмет на настоящата наредба</p>	
		<p>7. Ефективно прилагане на Наредбата и философията на приобщаващото образование</p> <p>Въпреки положените усилия от МОН и неправителствените организации директно работещи с училища, продължава да се отчита неразбиране сред много от педагогическите професионалисти за това</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Цялата философия на ЗПУО е основана на приобщаващото образование. Регламентираните принципи в чл. 3 от ЗПУО са общовалидни.</p>

какви са ползите от „приобщаващо образование“ и стандарта ПО. Прави се директна връзка между ПО и ресурсно подпомагане, експлицитно на деца със специални образователни потребности без да се включва значимия дял от деца, които растат в условия на бедност, социална изолация, и това, че тези фактори неминуемо въздействат на пълноценното включване в образователната система и представянето в училище. Педагогическите специалисти от своя страна много често се оказват в ситуация, в която са неподготвени с конкретни техники, методи и похвати, които да използват ежедневно в работата си с децата.

Необходимо е да се помисли за различни начини и инструменти за това как приобщаващото образование да бъде разглеждано като част от ежедневната работа на педагогическите специалисти, а не просто като допълнителна административна тежест. В този смисъл настояваме принципите на ПО да бъдат запазени в текста на Наредбата, а не само да останат споменати с препратка към принципите в ЗПУО. Вярваме, че изброяването им в настоящата действаща наредба, макар и да се налага допълнителна редакция, насочват вниманието на педагогическите специалисти именно върху философията на приобщаващото образование и апелираме те да бъдат запазени.

В своя регулярен доклад „Бележник 2017 г.: какъв е успеха на държавата в грижата за децата“, Национална мрежа за децата се застъпва за разработване на **пътна карта, която да планира в следващите от 3 до 5 години визия и конкретни действия за въвеждане на приобщаващото образование във всички детски градини и училища** в страната.

Пътната карта следва да предвиди:

- Разработване на план за популяризиране и мултиплициране на добрите практики от различни пилотни проекти, включително разработените методологии, помагала и инструменти за подкрепа на децата;
- Повишаване на броя на ресурсните учители, психолозите и логопедите в системата на средното образование;
- Актуализиране на програмите за подготовка и допълнителна квалификация на учителите;
- Създаването на насоки за осъществяване на практика на подкрепата за личностно развитие; осигуряване на квалификация на всички учители и специалисти; осигуряване на задължителен 6-месечен стаж

Приема се по принцип, но не е предмет на настоящата наредба

		<p>в училища и Центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование;</p> <p>Преразглеждане на начина, по който Центровете за личностно развитие функционират в момента и пилотиране на няколко Центъра за лично развитие, което да апробира заложената в ЗПУО философия за подкрепа на училищата и училищните екипи в работата им с деца със СОП, деца в риск и деца с хронични заболявания (включително през възможности за назначаване на допълнително психолози, социални работници и други специалисти).</p>		
		<p>8. Запазване ролята на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето</p> <p>На първо място, апелираме да бъде запазена навсякъде в Наредбата следната формулировка „родител, представител на детето или лицето, което полага грижи за детето“, а не да се използва единствено думата „родител“ с цел олекотяване на текстовете. Считаме, че последното е предпоставка за поява на недоразумения, ако буквално се четат и прилагат текстовете, както и в някои случаи – на ощетяване и погазване правата на детето и/или на неговия настойник, попечител или лице, полагащо грижи.</p> <p>Второ, предлагаме да бъде запазена възможността оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици да се извършва и по инициатива на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето. По този начин родителите ще разполагат с реална възможност да взимат решения и да бъдат инициативни по отношение образованието на собствените им деца и да работят в синхрон с учителите и специалистите в полза на детето.</p>	Не се приема	В § 1 от Допълнителната разпоредба на проекта на Наредбата е дадено определение на родител, а именно: „Родител“ е лицето, което упражнява родителските права по смисъла на Семейния кодекс, както и представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето.
		<p>9. Обезпечаване на учителите и специалистите с инструменти и методологични материали</p> <p>За улеснение на учителите и специалистите в училище и подпомагане на ежедневната им работа в синхрон с поставените държавни изисквания, предлагаме споменатата в чл. 78, ал. 3 Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика да бъде запазена като приложение към Наредбата. В допълнение, предлагаме МОН да организира и предостави във възможно най-кратки срокове на директорите, учителите, специалистите и екипите във всички детски градини и училища набор от минимален брой</p>	Не се приема	В § 2 от Заключителните разпоредби на проекта на Наредбата се посочва, че в двумесечен срок от влизане в сила на Наредбата Министерството на образованието и науката създава уеб базирано пространство, в което предоставя модели на образци, методически насоки, указания и други във връзка с приобщаващото образование.

		<p>необходими инструменти, методологии и помагала за осъществяване на обща подкрепа в частта превенция на обучителните затруднения, вкл. скрининг за детските градини, както и за осъществяване на оценка на потребностите на децата и учениците за предоставяне на допълнителна подкрепа на деца със СОП, деца в риск, деца с изявиени дарби, деца с хронични заболявания. Източник на подобни методики и инструменти може да бъде пилотният проект „Подкрепа за равен достъп за личностно развитие“, както и приключилия вече проект „Включващо обучение“, а така също и ДАЗД, Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование и др.</p>		
		<p>10. Финализиране на промените в Наредбата след професионална дискусия с различни представители на образователната система, приобщаващата общност, НПО и други заинтересовани страни</p> <p>Едва ли има друга част от ЗПУО и прилежащите Стандарти, която по-ясно да показва взаимовръзките и нуждата от обща работа на всички заинтересовани страни в образователния процес. Именно за това е от особена важност при финализирането на Наредбата да бъдат включени още по-широк кръг от специалисти и гледни точки. Вярваме, че включването на неправителствените организации и гражданите в процесите на разработване, осъществяване и наблюдение на политиките и практиките, ще допринесе за насърчаване на чувството на хората за собственост върху процесите и продуктите, които се обсъждат; ще подкрепи по-добрата информираност за проблемите, възможните решения и ограниченията, с които те се сблъскват, както и ще допринесе за това да има по-малко критика и по-голяма подкрепа за промените, които следва да се осъществяват.</p>	<p>Приема се по принцип – направено е широко обсъждане</p>	
26.	<p>Веска Събева – председател Асоциация на родите на деца с епилепсия (АРДЕ) Предложенията и бележките са съгласувани и подкрепени от: Асоциация на родители на деца с епилепсия Център за психологически изследвания Асоциация на родители на</p>	<p>Категорично сме против цитирането на определени заболявания, състояния и т.н., защото това е предпоставка за отказ на другите, които не са цитирани и е чиста дискриминация</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В § 1, т. 27 от ЗПУО е дадено определение на понятието „специални образователни потребности“ и разпоредбите на проекта на Наредбата са съобразени с това определение.</p>

	<p>деца с увредено зрение Асоциация на родители на деца с увреден слух Българска асоциация нервно мускулни заболявания Всичките посочени организации са членове на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания</p> <p>Писмо</p>			
		<p>Броят на учениците да остане 5 и при двойно увеличаване да се назначава нов ресурсен учител. Въпросът е при делегирания бюджет, как ще се осъществи.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Направена е редакция и за дългосрочна подкрепа ресурсен учител са осигурява на 3 деца или ученици със специални образователни потребности. Финансирането не е предмет на настоящата Наредба.</p>
		<p>Ако детето има необходимост от двама външни специалисти, каква ще бъде процедурата при ресурсно подпомагане и друго, трябва ли да избира или и двете ще бъдат заплатени/ слухови, зрителни или други специфични потребности/.</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Включени са текстове, които определят, че в зависимост от потребностите на децата и учениците в плана за подкрепа се планират необходимите специалисти.</p>
		<p>В детската градина и училището да има координиращ екип, а не координатор, защото тази функция не е административна, например, събиране на документи, а има задачата да координира участниците, комуникацията между тях и да няма разногласия в различните гледни точки.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Координиращият екип администрира излишно дейността. Освен това припокрива в известна степен дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие.</p>
		<p>РЦПППО не трябва да има контролиращи функции, а да помага при изясняването на решенията кои деца са със СОП. За целта следва да се преработят текстовете, които по-скоро да опишат процедурата: срещат се с екипа на училището или детската градина, обсъждат направените оценки, при необходимост се срещат с детето и родителя и предлагат на РУО да одобри или не одобри разпознатите деца със СОП.</p>	<p>Приема се</p>	

		Индивидуалното обучение да не ограничава децата до получаване само на качествени оценки, което е стъпка назад в сравнение със сегашните възможности на системата, а да може по преценка на учителите да се поставят и количествени оценки на децата.	Приема се частично	Направени са редакции на текстове.
		Чл. 7. ал(2) – „За координатор по ал. 1 може да бъде определен заместник-директорът по учебната дейност, главен учител или друг педагогически специалист. По предложение на координатора със заповедта на директора се определят и други специалисти съобразно спецификата на институцията, които да го подпомагат при организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие.” Да бъде уточнено, че координатор трябва да е лице завършило висше образование или курсове по специална педагогика, логопедия, психология или друга специалност свързана с приобщаващото образование, за да може по-правилно да изпълнява координиращата дейност!	Приема се частично	В чл. 7, ал. 2 е регламентирано, че за координатор по ал. 1 може да бъде определен заместник-директор, учител или друг педагогически специалист с компетентности и/или опит в областта на приобщаващото образование, т.е. специалист със съответното образование и квалификация.
		Чл. 9, ал. 3, т. 2, - „3. Ранното оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата в детската градина включва: 2.– определяне на необходимост от допълнителни модули за деца, които не владеят български език – от учителите в групата в детската градина и/или по инициатива на родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето; Да бъде добавено:- се подава сигнал за и до специалиста за десегрегация на деца от малцинствен призход на РУО	Не се приема	Такава длъжност няма в РУО. Достатъчно е да се определи нуждата от такава подкрепа. В следващите разпоредби – чл. 14, е определена общата подкрепа за личностно развитие в детската градина и в подготвителните групи за задължително предучилищно образование в училището, която е насочена към превенцията на обучителните затруднения и която включва и допълнителни модули за деца, които не владеят български език.
		Чл. 10, ал. 2, – „(2) Ранното оценяване по ал. 1 се извършва със скрининг тест за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения.” Да бъде добавено от кой се извършва скрининг теста.	Не се приема	В чл. 11 е определено, че това са педагогически специалисти от детските градини
		Чл. 41, ал. 1,– „Чл. 41. (1) За преодоляване на проблемното поведение на детето или ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователната и училищната среда, с участието му в дейността на институцията и с поведенческите му прояви се	Приема се частично	Определено е, че родителите се информират.

		прилагат една или повече от следните дейности за въздействие върху вътрешната мотивация:.....Да бъде добавено, че за всяка една от посочените дейности, трябва да бъде уведомен родителя с писмо за обратна връзка и в защита и на двете страни!		
		Чл. 76, ал. 6 – „, Рамката за оценка е неразделна част от документацията/личното образователно дело на детето или ученика и се предава заедно с останалите негови документи при движението му от една институция в друга в системата на предучилищното и училищното образование.” Да бъде добавено, че копие от рамката за оценката на детето/ученика със СОП остава и в предишното учебно заведение – детска градина или училище.	Приема се частично	Документацията ще се съхранява в личното дело на детето или ученика.
		Чл. 106 да бъде редактиран и точките да бъдат подредени по последователност, а не както са сега – „Специализирана подкрепяща среда се осигурява чрез:....	Приема се	
		Чл.111 т.6 „Ресурсния учител може да работи гъвкаво като специалист с общ , подпомагаш всички групи деца и/или ученици със специални образователни потребности и като профилиран, подпомагаш определена група деца и/или ученици с еднакви по вид увреждания. Няма човек с познания по всички предмети, текста е подходящ за детската градина и начален курс на обучение. Как ще се процедира с учениците в средния и горния курс на обучение.	Не се приема	Във висшите училища се подготвят и специалисти – ресурсни учители, които могат да работят с деца и ученици с различни специални образователни потребности.
		Към чл.114 да се запише с какво образование и квалификация е помощник на учителя Да се даде определение за тежко състояние. Или да се изредят всички емоционални , поведенчески състояния или да се премахне думата аутизъм като пример. При т. 2 Каква дейност ще изпълнява помощника на учителя, като се има предвид, че училището е образователна институция Към т.3“при възможност“ се премахва и са записва ЗАДЪЛЖИТЕЛНО	Приема се частично	Определено е какви са изискванията към помощник на учителя.
		Чл.114 ал.5 Помощникът на учителя има следните специфични задължения и отговорности	Приема се частично	Направени са редакции на функциите.

		<p>т. 2 Участва в подготовката на образователни материали за деца и ученици със специални образователни потребности; Как участва когато няма педагогическа квалификация?</p> <p>т. 3 Осъществява отделни дейности по време на учебния час или по време на педагогическата ситуация по преценка на учителите на класа в училището или на учителите в групата на детската градина или да отпадне или да се придаде смисъл на това което прави</p> <p>т. 5 подкрепя реализацията на плановете за подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности; подкрепя да стане изпълнява плановете</p> <p>т. 9 Подпомага осигуряването на безопасни условия за обучение на децата и учениците;Как ги подпомага?</p> <p>т.10 подпомага овладяването на хигиенни навици от децата и учениците детската градина и училището;Как ги подпомага? Хигиенни навици се създават до влизане в детската градина.</p> <p>т.11 осъществява и други дейности предвидени в длъжностната му характеристика. Какви дейности? Да се уточни какво точно</p> <p>Ал. 6 Помощник-възпитателя в детската градина осъществява функции на помощник на учителя при деца със затруднения в обучението или самообслужването, както и при деца със специални образователни потребности. Какви функции?</p>		
		<p>Чл.121 ал. 1 – „Директорът на детската градина или училището, в която се обучават по-малко от 9 деца и/или ученици със специални образователни потребности, може при необходимост да изпрати заявление до директора на съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за осигуряване на ресурсни учители и/или други специалисти за допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности.”</p> <p>Най-правилно е назначаването на ресурсен учител по чл. 111, ал. 2, а не да се чака благоволенieto на директора ако има желание. А ако няма. Трябва да има възможност родителя като заинтересована страна да поиска назначаване на ресурсен учител и как ще се осъществява финансирането при делегирания бюджет.</p>	Приема се частично	Направени са редакции
		<p>Чл.128 ал.7 Заседанията на екипа са редовни, когато присъстват всички членове. Решенията се взимат с мнозинствозаседанията на екипа са законни ако присъстват 2/3 от екипа и решенията се вземат от тези 2/3.</p>	Приема се частично	Направени са редакции.

		<p>Въпрос:</p> <p>Ако родителя не присъства на екипното заседание, как ще се вземе неговото становище</p> <p>Ал. 9 Ръководителя на екипа запознава родителя /представителя на детето/ лицето, което полага грижи за детето, с протокола на екипа и изисква писменото му съгласие относно решението на екипа за предоставяне или непредоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика.</p> <p>Участва ли родителя в екипа или само го запознават със взетото решение. Считаме, че участието на родителя е ЗАДЪЛЖИТЕЛНО в екипа</p>		
		<p>Чл. 136, ал. 3 – „В изпълнение на функцията по чл. 190, ал. 3, т. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование в 7-дневен срок от получаване на заявлението по чл. 132 директорът на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование определя мобилен екип от състава на регионалния екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности, който на място в съответната детска градина или училище извършва оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика със специални образователни потребности.”, да бъде добавено че решението на директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, се дава и на отговорника му или на директора към РУО!</p>	Приема се частично	Направени са редакции.
		<p>При обследване на деца с проблеми или увреждане за прием в програмата за приобщаващо образование, да присъства външно лице член на РУО или определен и/или назначен от РУО!</p>	Приема се частично	Ръководител на регионалния екип към РЦПППО е представителят на РУО. Регионалният екип потвърждава допълнителната подкрепа, определена след извършване на оценка от ЕПЛР.
		<p>Да бъде определено, че директорът на РЦПППО, определя екип в помощ на детска градина или училище когато няма такъв в нея, и екипа който изпраща да е съобразен със специалистите които са назначени!</p>	Приема се частично	Включени са текстове за осигуряване на специалисти от други институции.

		<p>Чл. 135. (1) В изпълнение на функцията по чл. 190, ал. 3, т. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование в 7-дневен срок от получаване на решенията на екипите за подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата по чл. 131 директорът на регионалния център за подкрепа на приобщаващото образование определя мобилен екип от състава на регионалния екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности, който на място в съответната детска градина или училище извършва следното:....."</p> <p>Към чл. 135 ал. 1 да бъде добавено, че членовете определени от директорът на РЦПППО, трябва да бъдат от населеното място на детската градина или училището, или от най-близкото населено място!</p>	Не се приема	<p>Правомощия да определя специалистите има директорът на РЦПППО. Той следва да съобрази техния избор с потребностите на децата или учениците и с населеното място.</p>
		<p>В чл.137 РЦПППО не може да бъде контролиращ орган – трябва да дава само консултации и да оказва методическа подкрепа</p>	Приема се частично	<p>В чл. 144, ал. 1 е определено, че регионалният екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности предлага и организира при необходимост предоставянето на методическа подкрепа за работа с деца и ученици със специални образователни потребности на детските градини, училищата и центрове за подкрепа за личностно развитие. Никъде в проекта на Наредбата не са регламентирани контролни функции на РЦПППО.</p>
		<p>Чл.138 Срокът трябва да бъде постоянен – Какво става, ако диагнозата се открива с средата на срока или бъде преместено от друго училище през средата на срока?</p>	Приема се частично	<p>Направени са редакции.</p>